

**УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО МАРКЕТИНГУ**

**Міжнародний проєкт Еразмус+
МОДУЛЬ ЖАН МОНЕ «СТРАТЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,
СПРЯМОВАНІ НА ЗРОСТАННЯ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ І
ДОБРОБУТ – ВИКЛАДАННЯ НА ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»
№ 101085347 – EUSRAT – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH*¹**

**Матеріали Круглого столу
«Стратегічне управління
конкурентоспроможністю в контексті
євроінтеграційних процесів»**

**XIV Міжнародна науково-практична
конференція молодих вчених та студентів**

**«МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

18 квітня 2023 р.

**Дніпро
2023**

¹ “Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.”

«Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов’язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ані Європейський Союз, ані грантодавець не можуть нести за них відповідальність».

**Організаційний комітет
Круглого столу «Стратегічне управління конкурентоспроможністю в контексті
євроінтеграційних процесів»**

Тараненко Ірина Всеволодівна, голова Оргкомітету, доктор економічних наук, професор, академічний координатор проєкту, координатор курсу «Стратегічні ініціативи ЄС», професор кафедри міжнародного маркетингу Університету імені Альфреда Нобеля.

Щолокова Ганна Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент, координатор курсу «ЄС як модель регіональної інтеграції», доцент кафедри міжнародного маркетингу Університету імені Альфреда Нобеля.

Мостова Анастасія Дмитрівна, доктор економічних наук, доцент, координатор курсу «Стратегія цифрового ринку в Європейському Союзі: становлення та розвиток», доцент кафедри міжнародного маркетингу Університету імені Альфреда Нобеля.

Матеріали Круглого столу «Стратегічне управління конкурентоспроможністю в контексті євроінтеграційних процесів». Маркетингове управління конкурентоспроможністю в умовах глобальних викликів: XIV Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених та студентів, Дніпро, 18 квітня 2023 р. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. – 42 с.

Збірник містить матеріали, представлені для обговорення слухачами модулю Жан Моне – учасниками Круглого столу «Стратегічне управління конкурентоспроможністю в контексті євроінтеграційних процесів», проведеного згідно з проєктом Еразмус+ Модуль Жан Моне «Стратегії Європейського Союзу, спрямовані на зростання, конкурентоспроможність і добробут – викладання на освітніх програмах Університету імені Альфреда Нобеля» в рамках XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Маркетингове управління конкурентоспроможністю в умовах глобальних викликів».

У поданих матеріалах розглядаються проблеми формування конкурентоспроможності економік країн ЄС та України в умовах євроінтеграції, на засадах стратегічного планування і цифровізації суспільства.

ЗМІСТ

Арутюняц М.Г. Значення лісабонської стратегії як каталізатора інноваційного розвитку країн ЄС	4
Бабіч В.О. Європейські цінності як основа функціонування ЄС	5
Бегларян М.Г. Перспективи українських підприємств у торгівлі через маркетплейси ЄС	6
Болваненко Л.В. Цифрова грамотність населення України: сучасні тренди та перспективи зростання	7
Гуржій Я.В. Сучасні тенденції та перспективи підвищення цифрової грамотності українців	8
Дякова А.В. Перспективні напрями підвищення цифрової грамотності населення України в умовах євроінтеграції	9
Живага В.В. Цифрова грамотність населення України: стан та перспективи підвищення	10
Іванішина А.Г. Основні маркетплейси ЄС: сучасні тренди та перспективи для українського бізнесу	12
Ковальова О.Б. Цифрові навички, які мені необхідні для успішної кар'єри і особистого життя: власний досвід і бачення	13
Кузьменко М.О. Європейські цінності як основа функціонування ЄС	14
Куницька К.А. Україна як країна-кандидат для вступу до ЄС: основні завдання на шляху набуття повноправного членства	15
Малашов І.С. Особливості розвитку електронної торгівлі в Україні та Європейському Союзі	16
Максимова С.Р. Особливості стратегічного планування в ЄС на сучасному етапі	17
Мирошниченко М.О. Сучасні стартапи у сфері цифровізації економіки та суспільства в Україні	18
Назарук А.О. Європейські цінності як основа функціонування ЄС	19
Нікашкіна М.О. Сучасні тренди та перспективи зростання цифрової грамотності населення України	21
Піленко М.І. Спадкоємність стратегій Європейського Союзу	22
Полковникова Т.І. Проблеми та виклики сучасної електронної торгівлі в ЄС та Україні	23
Прежина Д.Р. Цілі, пріоритетні завдання та результати виконання стратегії «Європа-2020»	24
Проскура В.Р. Передумови розробки стратегій країн та інтеграційних угруповань в першій половині 21 століття	26
Радиш К.О. Унікальність ЄС: більше, ніж міжнародна організація, менше, ніж держава	27
Рашевська Н.С. Цілі, пріоритетні завдання та результати виконання стратегії «Європа-2020»	28
Руденко К.А. Можливості використання досвіду ЄС при розробці стратегії соціально-економічного розвитку України	30
Слободян Б.О. Сучасний стан електронної торгівлі в Україні та ЄС	32
Снісар Є.В. Електронна торгівля в ЄС та Україні: головні тренди та напрями подальшого розвитку	33
Сомсіков О.С. Основні цілі та пріоритетні завдання результатів виконання стратегії «Європа-2020»	34
Федутенко Я.Д. Напрями розвитку цифровізації сфери охорони здоров'я в Україні	35
Христич Є.В. Значення лісабонської стратегії як каталізатора інноваційного розвитку країн ЄС	36
Худотеплий М.В. Участь України в стратегічних ініціативах Європейського Союзу	37
Чиньонова П.Є. Необхідність розробки та імплементації стратегій ЄС	38
Шайхутдінова Е.Р. Сучасні тенденції та перспективи розвитку електронної торгівлі в ЄС та Україні	39
Шналь Є.К. Європейські цінності як основа функціонування ЄС	41

М.Г. Арутюняц, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЗНАЧЕННЯ ЛІСАБОНСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОРА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЄС

Лісабонська стратегія є важливим інструментом для підтримки інноваційного розвитку країн ЄС. Впроваджена у 2000 році, ця стратегія мала на меті створити більш конкурентоспроможну і динамічну економіку в Європейському Союзі до 2010 року. Одним з головних завдань стратегії було забезпечення сталих інвестицій у науку, технології та інновації. За допомогою Лісабонської стратегії ЄС зосередив увагу на розвитку інноваційної інфраструктури, підтримці досліджень та розвитку нових технологій. Це допомогло залучити інвестиції в розробку нових продуктів та послуг, що сприяло створенню робочих місць та зростанню економіки.

Лісабонська стратегія була започаткована в контексті необхідності адаптації ЄС до нових викликів та можливостей, які виникали в глобальній економіці на початку XXI століття. У той час ЄС стикався зі зростаючою конкуренцією з боку країн, які швидко розвивалися, таких як Китай та Індія. Лісабонська стратегія була створена для того, щоб допомогти ЄС зберегти своє місце в глобальній економіці та забезпечити стійке економічне зростання.

Розглянемо основні цілі та задачі, які були поставлені у Лісабонській стратегії.

Лісабонська стратегія передбачала досягнення ряду показників економічної продуктивності, які мали бути досягнуті до 2010 року. До цих показників належали:

1. Збільшення загальної продуктивності на 3% щорічно.
2. Збільшення кількості робочих місць на 70%.
3. Збільшення витрат на науку та технології на 3% від ВВП.
4. Збільшення кількості людей, які завершують вищу освіту, на 15%.
5. Зменшення кількості бідних на 20%.

Ці показники мали допомогти ЄС стати найбільш конкурентоспроможною та динамічною економікою світу, а також забезпечити сталий розвиток та зниження рівня бідності. Однак, на жаль, не всі ці цілі були досягнуті. У деяких випадках досягнення цих цілей було навіть складнішим, ніж очікувалося. Наприклад, до 2010 року кількість людей, які завершували вищу освіту, зросла на 9%, а не на 15%, як було заплановано. Так, дослідження, інновації та освіта були ключовими складовими Лісабонської стратегії. Стратегія передбачала, що збільшення витрат на дослідження та розвиток допоможе підвищити конкурентоспроможність ЄС в глобальному масштабі та сприятиме збільшенню зайнятості висококваліфікованих робітників. Створення Європейського інституту технологій мало б допомогти забезпечити більш ефективне зв'язування досліджень та інновацій з бізнес-сектором та прискорити процеси перенесення технологій. Крім того, планувалося, що збільшення кількості людей, які отримують вищу освіту, допоможе забезпечити наявність необхідних кваліфікацій для розвитку знанням заснованого суспільства та конкурентоспроможності на ринку праці.

Соціальна згуртованість була однією з ключових складових Лісабонської стратегії. У рамках стратегії передбачалося забезпечення відкритості, інклюзивності (включеності) та можливостей для всіх громадян Європейського Союзу. До основних заходів зі збільшення соціальної згуртованості можна віднести:

Забезпечення рівних можливостей: стратегія передбачала забезпечення рівних можливостей для всіх громадян Європейського Союзу, незалежно від їхнього соціального статусу, роду, віку, етнічної належності чи інвалідності.

Боротьба з бідністю: ЄС планував зменшити кількість осіб, які живуть у бідності, і забезпечити їм доступ до житла, медичної допомоги та інших соціальних послуг.

Забезпечення здоров'я: ЄС планував забезпечити громадянам доступ до якісної медичної допомоги та здорового способу життя.

Забезпечення освіти: ЄС планував забезпечити всім громадянам доступ до якісної освіти, включаючи вищу освіту, з метою забезпечення розвитку та залучення талановитих фахівців.

Підвищення рівня зайнятості: ЄС планував зменшити кількість безробітних та забезпечити їм можливості для зайнятості та професійного розвитку.

Забезпечення соціальної підтримки: ЄС планував забезпечити соціальну підтримку для тих, хто потребує допомоги, зокрема ветеранів, інвалідів та людей похилого віку [1].

Лісабонська стратегія досягла деяких цілей, але не всіх. Ось деякі досягнення:

Зростання зайнятості: рівень зайнятості в Європейському Союзі зросла з 64,3% у 2000 році до півтора мільйона нових робочих місць у 2007 році. [2]

Збільшення інвестицій: рівень інвестицій в Європейському Союзі збільшився з 18,5% у 2000 році до 22,8% у 2007 році.

Зміцнення єдиного ринку: було прийнято ряд законодавчих та інших заходів, щоб забезпечити більші можливості для підприємств та громадян, які працюють або живуть в різних країнах Європейського Союзу.

Зростання інновацій: було запроваджено більше заходів, щоб забезпечити розвиток інновацій в різних галузях економіки та збільшення інвестицій у дослідження та розробки.

Зростання ВВП: згідно з даними Євростату, реальний ВВП на душу населення в ЄС збільшився на 11% між 2000 та 2008 роками [3].

Однак, деякі з цілей, які були поставлені у Лісабонській стратегії, не були досягнуті повністю. Наприклад, цілі, що стосуються зменшення бюрократії та поліпшення бізнес-середовища, не були досягнуті належним чином. Також не вдалося досягти цілей зменшення бідності та соціальної нерівності у Європейському Союзі.

Отже роблячи висновки, Лісабонська стратегія відіграла важливу роль у підтримці інноваційного розвитку країн ЄС, забезпечивши необхідні інвестиції та ресурси для досліджень та розробок нових технологій. Лісабонська стратегія принесла значні досягнення в економічному розвитку країн ЄС, зокрема в збільшенні ВВП, зниженні безробіття та підвищенні рівня життя громадян. Крім того, вона прискорила інноваційний розвиток в країнах ЄС, зокрема в підтримці науки, досліджень та розвитку нових технологій. Однак, хоча Лісабонська стратегія була успішною в багатьох відношеннях, її реалізація не була повною. У цілому, Лісабонська стратегія є важливим кроком в розвитку країн Європейського Союзу та є доказом того, що спільні зусилля можуть принести позитивний результат. Проте, забезпечення сталих результатів потребує постійної підтримки та удосконалення.

Список використаних джерел

1. Institute of Economic Forecasting: The Lisbon Strategy. URL: https://ipe.ro/rjef/rjef1_06/rjef1_06_6.pdf
2. European commission. An official website of the European Union. URL: https://commission.europa.eu/index_en
3. Eurostat. An official website of the European Union. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

В.О. Бабіч, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄС

Європейські цінності – це основа функціонування Європейського Союзу. Вони відображають сукупність загальних принципів, які розвиваються та змінюються з часом, але залишаються незмінними як ціннісна основа європейської інтеграції.

Однією з основних цінностей ЄС є демократія. ЄС прагне забезпечити належне функціонування демократичного процесу на всіх рівнях, від національного до загальноєвропейського. Демократичне управління розглядається як важлива передумова для забезпечення свободи та добробуту громадян [1].

Правова держава – наступна цінність ЄС. Йдеться про те, що всі повинні дотримуватись законів. Ця цінність забезпечує права та свободи громадян, а також захист громадян від дискримінації та незаконного обмеження прав.

Для Європейського Союзу також визначально важливе значення мають цінності відкритості та толерантності. Він ставить за мету збереження та підтримку культурної та релігійної різноманітності [2].

Звернімося до поняття соціальної відповідальності. Воно означає, що ЄС зобов'язаний забезпечувати своїм громадянам високі стандарти життя, рівні можливості та соціальну справедливість. Крім того європейські цінності визначають інші основні аспекти функціонування ЄС, такі як безпека, міжнародне співробітництво. Наприклад, ЄС активно підтримує розвиток демократії, забезпечення прав людини та принципів правової держави в своїх зовнішніх відносинах, сприяючи розвитку та підтримці демократичних реформ в країнах-партнерах.

Значення європейських цінностей для функціонування ЄС важко переоцінити. Вони стали не лише фундаментом для створення ЄС, а й керівними принципами для розвитку та утвердження спільного європейського простору. За допомогою цих цінностей ЄС зумів забезпечити стійкий економічний розвиток, підвищити рівень життя громадян та забезпечити їхню безпеку та захист прав [3].

У світі, де наростає конкуренція між країнами, європейські цінності є необхідним інструментом для зміцнення єдності та забезпечення стабільності в Європі. Вони дозволяють ЄС протистояти викликам глобалізації та зберігати свою ідентичність та культурне розмаїття [4].

ЄС прагне поширювати свої цінності на міжнародному рівні та співпрацювати з країнами, які поділяють його цінності. У межах своєї зовнішньої політики ЄС встановив партнерства з країнами Європи, Азії, Африки та Латинської Америки з метою зміцнення демократії та захисту прав людини [6].

Водночас необхідно відзначити, що, зважаючи на різні культурні та історичні особливості країн-членів ЄС, інтерпретація та застосування європейських цінностей може відрізнятися від країни до країни. Однак, незважаючи на це, ЄС дотримується загальних принципів та цінностей, що визнані всіма країнами-членами.

Від дотримання цих цінностей залежить успіх і майбутнє європейської інтеграції, яка просувається у напрямку подальшого розвитку єдиного, міцного та стабільного ЄС. Ще одним важливим аспектом, який виступає в якості однієї із європейських цінностей, є принцип верховенства права. Він означає, що жодна особа чи орган не може перебувати поза межами закону і всі повинні бути рівні перед законом. Це забезпечує стабільність та прозорість управління, що є важливим для розвитку економіки та підвищення довіри іноземних інвесторів [4].

Рівність та недискримінація – фундаментальні цінності ЄС. Європейські країни зобов'язані дотримуватись цього принципу у всіх сферах життя. Йдеться зокрема про забезпечення рівних можливостей у праці та навчанні, про захист прав людей з різних соціальних та культурних груп. Це сприяє підвищенню

соціальної справедливості та забезпеченню рівних можливостей для всіх громадян, що знову ж таки є важливим для економічного розвитку [5].

Отже, європейські цінності є основою функціонування ЄС. Розуміння та дотримання цих цінностей є важливим для забезпечення стабільності та прозорості управління, підвищення довіри іноземних інвесторів та підвищення соціальної справедливості. Вони не лише визначають цілі та завдання ЄС, а й впливають на культурний, соціальний та економічний розвиток країн-членів.

Список використаних джерел

1. Європейські цінності: сутнісні основи та практичне втілення. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4335/1/sakalo.pdf>
2. Aims and values. URL: <https://ec.europa.eu/component-library/eu/about/eu-values/>
3. The EU values. URL: <https://ec.europa.eu/component-library/eu/about/eu-values/>
4. Values. URL: <https://europarlamenti.info/en/values-and-objectives/values/>
5. Східне партнерство. URL: <https://mtu.gov.ua/content/shidne-partnerstvo.html>
6. EU-UN: Global Partners URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-un-global-partners_en

Науковий керівник: Г.В. Щолокова, канд. політ. наук, доц.

М.Г. Бегларян, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У ТОРГІВЛІ ЧЕРЕЗ МАРКЕТПЛЕЙСИ ЄС

Останнім часом маркетплейси стали популярні як для споживачів, так і для підприємців, які шукають нові способи монетизації своїх бізнес-ідей. Це зручний спосіб знайти будь-який потрібний товар на одному інтернет-майданчику. Залежно від конкретного майданчика продавцями можуть виступати як компанії, так і приватні особи. Широку популярність маркетплейси набули у 2020 році, коли пандемія коронавірусу стала основним фактором зростання всієї електронної комерції, включаючи ринки. Інтернет-магазини зарекомендували себе як найзручніший і безпечний спосіб придбання потрібних товарів. Але крім коронавірусу і викликаних ним обмежень, на ринку є й інші фактори. Перш за все, діджиталізація бізнесу, розвиток логістики та технологій онлайн-продажів. Маркетплейси мають найрізноманітнішу спеціалізацію – від універсальних торгових майданчиків з товарами на всі випадки життя до галузевих ринків послуг, наприклад, фінансовий, страховий або консалтинговий, цей фактор також грає велику роль для людей, які обирають потрібні для них товари чи послуги.

В останні роки маркетплейси стали невід'ємною частиною електронної комерції в Європі. У Європейському Союзі є ряд великих маркетплейсів, в особливості це такі майданчики, як Amazon, eBay, Zalando та інші, вони пропонують широкий асортимент товарів та послуг, що робить їх популярними серед споживачів. Зручністю маркетплейсів для європейців є той факт, що основні маркетплейси ЄС, такі як Amazon, eBay, Etsy, Zalando, Allegro та інші, надають споживачам можливість купувати товари в Інтернеті з різних країн, що робить їх популярними у всьому світі [1].

Один з основних трендів, який спостерігається в останні роки, це зростання популярності маркетплейсів, які спеціалізуються на певних категоріях товарів, наприклад, в одязі та аксесуарах, це дає людям великий асортимент у певних категоріях та зростання шансів знаходження саме потрібному людині товару на даному маркетплейсі. Європейці обирають маркетплейси не тільки через великий асортимент та вибір, але й через безпечність, адже на початку 2021 року Європейський Союз запровадив нові правила для маркетплейсів, які мають на меті забезпечити безпеку споживачів та захистити їх від продажів підроблених товарів. Згідно з новими правилами, маркетплейси повинні забезпечувати, щоб продавці, які продають на їх платформах, були зареєстровані та мали дійсну адресу, а також, щоб товари, які продаються на їх платформах, відповідали європейським стандартам [2].

Безумовною вигодою маркетплейси є також і для продавців. Вигода полягає в тому, що багато відомих маркетплейсів надають продавцям можливість пропонувати послуги доставки та зберігання товарів на їх складах, що полегшує процес продажу товарів та підвищує рівень задоволення клієнтів.

Також для продавців з Євросоюзу маркетплейси дають можливість продавати свій товар на міжнародному ринку, залучаючи нових клієнтів з інших країн ЄС і за його межами. Це допомагає їм розширити свій бізнес і збільшити продажі, не витрачаючи значних ресурсів на маркетинг і рекламу.

Окрім того, маркетплейси зосереджуються на розвитку інноваційних технологій, таких як штучний інтелект та машинне навчання, щоб покращити якість обслуговування клієнтів та забезпечити більш ефективний процес продажу товарів.

З перспектив для українського бізнесу, маркетплейси ЄС можуть бути важливою платформою для продажу українських товарів за межами країни. Продавці можуть реалізувати свої товари на популярних маркетплейсах ЄС, які мають велику аудиторію споживачів та добре розвинену логістичну інфраструктуру.

Маркетплейси дають можливість українським компаніям просувати свої товари і послуги за межами країни і отримувати доступ до нових клієнтів, розширюючи клієнтську базу. Деякі з найбільших маркетплейсів Європи мають мільйони активних користувачів, що може стати чудовим джерелом нових клієнтів для українського бізнесу. Крім того, маркетплейси дозволяють українським компаніям збільшити свої доходи і прибуток, оскільки надають можливість продавати свій товар на вигідних умовах і за конкурентними цінами. Однак, варто пам'ятати про вимоги до продавців та їх товарів, які накладені новими правилами ЄС [3]. У

Європейському Союзу також існує ряд правил і норм, яким повинні відповідати маркетплейси, включаючи вимоги щодо захисту прав споживачів, податкові та митні правила, правила захисту даних тощо.

Для успішного просування на маркетплейсах українським компаніям необхідно вибудувати ефективну стратегію маркетингу і просування, а також забезпечити високу якість товарів і послуг і відмінний клієнтський сервіс. Також для успішного продажу українських товарів на європейських ринках, необхідно відповідати європейським стандартам товарів та вимогам якості та безпеки. Це може вимагати значних інвестицій у дослідження та розробку, тестування та сертифікацію продуктів, але це може стати важливим кроком для розширення бізнесу та отримання доступу до нових ринків та клієнтів.

Отже, можна зробити висновок, що основні маркетплейси ЄС є важливими каналами для продажу товарів та послуг на європейських ринках. Зараз, зростає популярність онлайн-торгівлі, тому існує великий потенціал для українських компаній в продажу товарів на європейських маркетплейсах. Для успішного продажу на маркетплейсах ЄС необхідно відповідати європейським стандартам та вимогам якості та безпеки. Також варто звернути увагу на мовні бар'єри та розуміння місцевих споживачів. Та треба не забувати, що на маркетплейсах ЄС можуть бути залучені різноманітні продавці з усього світу, тому є конкуренція на ринку. Для українських компаній важливо зробити свій товар привабливим та конкурентним, щоб залучити більше клієнтів.

Список використаних джерел

1. “Основні поняття та види маркетплейсів”. URL: [Что такое маркетплейс: виды, как работает, обзор | РБК Тренды \(rbc.ru\)](#)
2. “Top 10 Online Marketplaces in Europe in 2021”. URL: [The 10 Major Marketplaces in Europe to Sell Online Products - WebPrecious](#)
3. “Selling on European Marketplaces: Opportunities and Challenges”. URL: [How to win with digital marketplaces | McKinsey](#)

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

Л.В. Болваненко, викладач економічних дисциплін

Фаховий коледж ракетно-космічного машинобудування ДНУ м. Дніпро, Україна

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ

Цифровізація країни несе позитивні зміни в усіх сферах життя – від освіти та медицини до науки та бізнесу. При цьому є одна фундаментальна річ, без якої успішно цифровізувати країну неможливо. Це цифрова грамотність населення [2].

Сто років тому за часи науково-технічної революції критично важливим стала грамотність населення, і чи не в один момент в різних країнах з'явилась сучасна система загальної освіти. Зараз ситуація схожа, але мова йде не про вміння просто читати та писати, а про базові цифрові навички, а головне – про вміння вчитися самостійно протягом життя, адже вже недостатньо отримати професію в підлітковому віці та до самої пенсії працювати на одному місці.

Просто користуватися смартфоном чи ноутбуком і мати доступ до Інтернету – ще не означає володіти цифровою грамотністю. Здатність ефективно та безпечно використовувати сучасні цифрові технології в роботі та навчанні, в професійному та особистісному розвитку – ось що таке цифрова грамотність.

Сьогодні люди за життя змінюють 2-3 професії в силу різних обставин. І війна та пов'язані з нею соціальні виклики зробили цифрову грамотність та освіту для дорослих ще більш важливою та актуальною [1].

Люди, що були змушені покинути власні домівки та шукати прихисток в інших громадах, не завжди можуть повернутися до своєї професії.

Людям, які повернулися з фронту, важливо допомогти знайти своє місце в цивільному житті.

Літнім людям потрібно допомогти подолати цифровий розрив, щоб мати доступ до величезного цифрового світу; молодь, яка лише обирає свою майбутню професію та бажає зробити це відповідально; люди з інвалідністю, яким складно відвідувати звичайні курси.

В умовах повномасштабної та гібридної інформаційної війни росії проти України громадянам важливо опиратися ворожій пропаганді, вміти відрізнити фейки та максимально ефективно використовувати цифрові технології для перемоги й особистої безпеки та сприяння сталості розвитку [3].

Щоб відповісти на цей запит, Міністерство цифрової трансформації України в межах реалізації Плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні спланувало та реалізує проєкт “Програма цифрової освіти”

Вже зараз на платформі доступно 95 навчальних курсів різного напрямку, які пройшли понад 1,5 мільйони людей. І протягом 2023 та початку 2024 років Міністерство цифрової трансформації України планує розвивати саме освіту для дорослих як інструмент подолання цих викликів.

Дія.Цифрова освіта – платформа, яка розвивається в напрямку безбар'єрності. Її мета – забезпечити рівні можливості для всіх людей в Україні. Вона підтримує ініціативу першої леді України Олени Зеленської про створення безбар'єрного простору.

Під час війни цифрові навички є однією з конкурентних переваг. Цифрова грамотність дозволить проживати в країні зручніше: опанувавши цифрові навички, кожен українець зможе отримувати державні

послуги онлайн, якісно підвищить рівень життя, впевнено користуватиметься соціальними мережами та Інтернетом.

Список використаних джерел

1. Digital competencies – Self-assessment grid. EUROPASS [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://europass.cedefop.europa.eu/>.
2. Education and skills online assessment. The Online Version of PIAAC. A joint Initiative of the OECD and the European Union [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.oecd.org/skills/ESonline-assessment/>.
3. МОН: Цифрова трансформація освіти у фокусі уваги донорів та партнерів. Урядовий портал. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/moncifrova-transformaciya-osviti-u-fokusiuvagi-donoriv-ta-partneriv>.
4. Міщенко В. І. Світовий досвід державної підтримки використання цифрових технологій та можливості його адаптації в умовах України. Інтернаука. Сер. : економічні науки. 2022. № 1. С. 148–160. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-1-7858>.

Я.В. Гуржій, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ УКРАЇНЦІВ

ІКТ-грамотність (цифрова грамотність, технологічна грамотність) – здатність працювати індивідуально або колективно, використовуючи ресурси, інструменти, процеси і системи, які відповідають за оцінювання інформації, отриманої через медіа-ресурси, і використовувати таку інформацію для вирішення проблем, здобуття знань. Вона охоплює використання цифрових технологій, інструментів комунікації або мереж для отримання доступу до інформації, управління нею, її інтеграції, оцінки і створення для функціонування в сучасному суспільстві. [2]

У 2019 році було проведено перше в Україні соціологічне дослідження цифрових навичок громадян. За результатами опитування було встановлено, що 53% українців володіють цифровими навичками нижче базового рівня, а 47% громадян зацікавлені в навчанні цифрових навичок. [1] Це стало закликком до створення якісної та доступної цифрової освіти на європейському рівні для українців, а також зробити системи освіти та навчання придатними для цифрової ери.

22 травня 2019 року Європейський Союз офіційно розпочав в Україні нову програму «EU4Digital: підтримка цифрової економіки та суспільства у Східному партнерстві». [4]

Цифровізація підвищує ефективність розвитку економіки держави та співпраці з іншими державами в цілому, налагоджує виробництво, як імпорт, так і експорт та загалом економічні зв'язки між країнами. Цифровізація економіки – це створення новітніх технологій, перетворення вже існуючих удосконаленням і впровадженням їх у всі сфери життя: як людини, так і будь-якого виробництва. Споживачами цих нових технологій стають усі, а саме, люди, бізнес та держава.

Необхідно виділити основні напрямки розвитку цифрових технологій – цифрових трендів. Для того щоб прогнозувати економічний, соціальний та технологічний розвиток необхідно час від часу проводити аналіз та порівнювати зміни для прогнозування в майбутньому. Аналіз та прогнозування зображені на рис 1.

Рис. 1. Основні глобальні цифрові тренди [4]

Світові цифрові тренди можна розглянути наступним чином:

- Тренди минулих років (2000-2018): персональні комп'ютери, швидкий Інтернет, смартфони, соціальні мережі, хмарне сховище;
- Сучасність (2019): розумні будинки, дрони, датчики, переносні пристрої, нанотехнології та інше;
- Близьке майбутнє (2020-2030): технології імплантатів, штучний інтелект, робототехніка, криптовалюти, 3D-друк, самокеровані машини, нові технології та інше [3]

Аналізуючи інформацію 2019 року, можна сказати, що вона правдива, так як, живучи в 2023 році, в цифровій сфері помітні зміни майбутнього. Щонайменше 6 виділених пунктів не тільки з'явилися у нашому повсякденному житті, а вони ще й стрімко розвиваються.

Зараз ми можемо спостерігати сильні прагнення України до цифрової економіки на високому рівні. Стали помітними підвищена швидкість Інтернет-підключень, рівень освіти і зараз навіть дистанційної освіти у різних напрямках, наявність електронного документообігу, урядування. Відбувається поява хмарних сховищ; впровадження новітніх технологій у виробництво, будівництво, промисловість та бізнес; також необхідно відмітити 3D-друк, що допомагає у виробництві інноваційної продукції. Також в Україні вже було проведено перший державний аукціон за допомогою технологій криптовалют.

У процесах цифрових технологій України беруть участь та відіграють основні ролі такі організації:

- Міністерство цифрової трансформації;
- Державне Підприємство «ДІА»;
- Державне Підприємство «Електронне здоров'я»;
- Міністерство освіти і науки;
- Міністерство економіки;
- Міністерство охорони здоров'я;
- Національний Банк України;
- Національна поліція;
- Служба Безпеки України;
- Митна служба України.

Україна буде нові перспективи та можливості для власної країни та людей. Розвиваються нові галузі економіки, з'являються нові робочі місця, ефективні інструменти управління, поступово зникає корупція. Завдяки розвитку та впровадження нових технологій підвищується ефективність бізнесу, виробництв, логістики, транспорту, інвестицій тощо. Підвищується конкуренція і наслідок чого покращується якість товару та послуг. Як ніколи легко розпочати свій бізнес, якщо він дійсно вартий. Відбувається розвиток фрілансу.

Україна має досить високий потенціал найближчим часом перейти на ефективну цифрову економіку за рівнем Європи. Для цього можна дати такі рекомендації: розширити цифрову грамотність серед населення; підвищити державну підтримку освітньої, наукової та інноваційної діяльності; розвинути Інтернет-комунікації та засоби безпеки; розвинути та зміцнити міжнародні відносини у цифровому просторі.

Список використаних джерел

1. Дослідження цифрових навичок українців. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/research>
2. ІКТ-грамотність. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%9A%D0%A2-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C>
3. Україна 2030E — Країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#6-2-2>
4. Цифрові трансформації в Україні. URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

А.В. Дякова, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В сучасних умовах цифрова грамотність є однією з найважливіших складових людського розвитку та успіху в різних сферах життя. Зокрема, євроінтеграція створює додаткові виклики та можливості для розвитку цифрової грамотності населення України.

Одним із перспективних напрямків підвищення цифрової грамотності населення України в умовах євроінтеграції є розвиток інфраструктури інформаційних технологій. На сьогоднішній день доступ до швидкого Інтернету є однією з основних умов для забезпечення ефективного навчання та взаємодії зі світом. Зокрема, уряд України вже здійснив кроки для забезпечення доступу до Інтернету в усіх населених пунктах країни, але необхідно забезпечити його якість та надійність.[1]

Ще одним напрямком є підвищення рівня освіти населення у галузі цифрової грамотності. Для цього необхідно створити відповідні навчальні програми та курси, які допоможуть максимально швидко та ефективно засвоїти необхідні навички. Крім того, важливо забезпечити навчальні заклади технічною оснащенням та відповідними програмами.

Також можливим напрямком є підвищення свідомості населення щодо безпеки в Інтернеті та цифрових загроз. Для цього необхідно проводити інформаційну роботу серед громадськості та забезпечити доступ до відповідних ресурсів з питань цифрової безпеки.

Крім того, важливим напрямком підвищення цифрової грамотності є розвиток культури використання цифрових технологій. Населення повинно розуміти, як ефективно використовувати цифрові інструменти для роботи, навчання, спілкування та розваг. Наприклад, важливо вміти користуватись електронними сервісами державних установ, які стають все більш доступними та зручними для користування.

Крім цього, важливим є розвиток ініціатив, які сприяють підвищенню цифрової грамотності. Наприклад, можна організувати тренінги, семінари та воркшопи, які спрямовані на навчання користувачів цифрових інструментів. Також можна створити онлайн-платформи, які допоможуть населенню засвоїти необхідні навички та знання у галузі цифрової грамотності.[2]

Є кілька додаткових аспектів, які варто розглянути при обговоренні підвищення цифрової грамотності населення України в умовах євроінтеграції.

По-перше, важливо пам'ятати, що цифрова грамотність не стосується лише молоді. Цифрові технології використовують люди різного віку та соціального статусу, тому необхідно створювати різні програми та ініціативи, які відповідатимуть на потреби різних категорій населення.

По-друге, важливо звернути увагу на впровадження цифрових технологій у діяльність державних установ. Недостатня грамотність працівників у сфері інформаційних технологій може призвести до проблем з реалізацією державних програм та послуг. Тому необхідно забезпечити підвищення цифрової грамотності не лише населення, але й державних службовців.[3]

По-третє, важливо враховувати гендерний аспект питання. Часто жінки мають менші можливості отримати доступ до цифрових технологій та набути необхідну грамотність у цій сфері. Тому необхідно створювати спеціальні програми, які спрямовані на підвищення цифрової грамотності жінок та забезпечення їм рівних можливостей у сфері інформаційних технологій.

Ще одним аспектом підвищення цифрової грамотності населення України є розвиток інфраструктури та доступу до Інтернету. Зокрема, необхідно забезпечити належну якість Інтернет-з'єднання, особливо в сільській місцевості та віддалених районах країни. Також важливо створити мережу центрів підтримки цифрової грамотності, де буде надаватися необхідна допомога та консультації з питань використання цифрових технологій.

Також необхідно звернути увагу на розвиток відповідної освіти. Шкільна програма повинна передбачати вивчення основ цифрової грамотності, а вищі навчальні заклади повинні забезпечувати належний рівень підготовки фахівців у галузі інформаційних технологій та цифрової грамотності. Крім того, важливо проводити кампанії та інформаційні заходи для популяризації цифрової грамотності та відповідального використання інформаційних технологій, а також забезпечити доступність навчальних матеріалів та інструментів для самостійного навчання.[2]

Узагалі, підвищення рівня цифрової грамотності населення України є важливим елементом розвитку суспільства та економіки країни, який сприятиме збільшенню конкурентоспроможності та підвищенню якості життя громадян.

Висновок полягає в тому, що підвищення цифрової грамотності населення України є важливим завданням в умовах євроінтеграції та розвитку цифрової економіки. Для досягнення цієї мети необхідно розвивати інфраструктуру та забезпечувати доступ до Інтернету, створювати центри підтримки цифрової грамотності, забезпечувати відповідний рівень освіти та проводити інформаційні кампанії. Ці заходи допоможуть підвищити рівень цифрової грамотності населення, що сприятиме економічному розвитку країни та забезпечить громадянам можливість активної участі в суспільному та культурному житті.

У підсумку, підвищення цифрової грамотності населення України в умовах євроінтеграції є надзвичайно важливою задачею. Для цього необхідно розвивати інфраструктуру інформаційних технологій, підвищувати рівень освіти та свідомості населення, розвивати культуру використання цифрових технологій та підтримувати ініціативи, які спрямовані на підвищення цифрової грамотності. Ці заходи допоможуть населенню України максимально ефективно використовувати цифрові інструменти та розвиватись в умовах швидкого розвитку технологій та євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Цифрові трансформації в Україні: чи відповідають вітчизняні інституційні умови зовнішнім викликам та європейському порядку денному? URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf
2. Сухонос, В. В., Гаруст, Ю.В., Шевцов Я.А. (2019). Діджиталізація освіти в Україні: зарубіжний досвід та вітчизняна перспектива впровадження. Правові горизонти, 19(32), 79–86.
3. Проблеми та перспективи гармонізації цифрового ринку України з ринками ЄС та країн СхП: аналіт. звіт. URL: <https://www.civicsynergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Problemy-ta-perspektyvygarmonizatsiyisyfrovogorynku-Ukrayinyz-rynkami-YES-ta-krayin-ShP.pdf>.

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

В.В. Живага, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ

За останні декілька років відбувся суттєвий прогрес у сфері цифровізації та новітніх технологій. Розвиток цифрових технологій стосується багатьох сфер сучасного життя, від освіти та робочих місць до системи соціального забезпечення та впливу на систему державного управління. Цифрові інструменти забезпечують прозорість влади та ефективніше електронне урядування, сприяють економічному зростанню, виробництву та експорту, через підвищення продуктивності існуючих індустрій, та створення принципово нових сфер цифрової економіки з підвищеною доданою вартістю. Також цифровізація веде до спрощення умов

для розвитку бізнесу, залучення інвестицій, та надає ширші можливості для задоволення інтересів та захисту прав споживачів. [1]

Цифровізації в Україні приділяється багато уваги. Створене в 2019 році Міністерство цифрової трансформації, здійснює державну політику в цифровій та інформаційній сферах. Стратегічними завданнями Міністерства є цифровізація державних послуг та цифровізація бізнес-процесів.

Згідно з Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України, ключовими цілями цифрового розвитку України є: якісне та швидке одержання державних послуг; прозорість публічних послуг та управлінських рішень; пришвидшення темпів економічного розвитку, залучення інвестицій; цифрова модернізація виробництва, створення високотехнологічного промислового сектору; підвищення доступності населення до сервісів цифрового світу; розкриття загальносуспільного та економічного потенціалу шляхом подальшого розвитку в Україні цифрових індустрій та цифрового підприємництва. Велика ідея полягає в тому, що держава має працювати швидко, зручно та в кілька кліків, як Uber, Booking чи Airbnb. [2]

Для досягнення всіх стратегічних цілей було запущено цифровий державний бренд "Дія", який містить екосистему національних цифрових проєктів:

- мобільний додаток "Дія" з цифровими документами, який є найпопулярнішою державною послугою
- державний портал державних послуг "Дія",
- проєкт з розвитку цифрової грамотності Diia.Digital Education
- національний проєкт з розвитку МСБ та експорту Diia.Бізнес,
- унікальний правовий та податковий простір для ІТ-компаній Diia.City.

У зв'язку з початком повномасштабного вторгнення Росії на територію України 24 лютого 2022 року ситуація в країні кардинально змінилась, але це не зупинило реалізацію планів з побудови "держави в смартфоні, а навіть змогло покращити та прискорити цифрову трансформацію в Україні.

До послуг, які були створені під час війни відносяться:

- допомога армії в кілька кліків;
- програма фінансової допомоги підприємцям і працівникам з регіонів, де велися бойові дії;
- служби допомоги переміщеним особам;
- подання заяви про відшкодування збитків за пошкоджене майно;
- eVogog - чат-бот для інформування Збройних Сил про пересування ворожої техніки, солдатів або колабораціоністів;
- ТБ і радіо з доступом до новинного марафону, щоб українці могли отримувати достовірну інформацію;
- Електронний документ для ідентифікації для тих, хто пішов з дому без документів;
- пенсійне посвідчення.[3]

Успіх цифрового сектору до війни та стійкість, яку він продемонстрував під час війни, свідчать про його потенціал для модернізації всіх секторів країни. Його сила, ймовірно, матиме значний позитивний вплив на ВВП України та забезпечить таку необхідну стійкість післявоєнній економіці. Україна заохочує співпрацю в галузі цифрової трансформації та готова ділитися своїм досвідом і рішеннями зі світом. Оцифрування також є важливим інструментом для покращення механізмів підзвітності та прозорості в процесі відновлення та каталізації модернізації. Однією з цілей України у післявоєнному відновленні є збільшення частки ІТ-сектору у ВВП до 10 відсотків

Однією зі сфер, де оцифрування відіграватиме вирішальну роль, є транспорт, особливо система продажу залізничних квитків. Прикладом цього є компанія "Укрзалізниця", що займається продажем залізничних квитків, яка запустила додаток, що дозволяє клієнтам купувати залізничні квитки безпосередньо у продавця з мінімальними комісіями. Додаток також дозволяє користувачам повертати квитки, отримувати сповіщення про розклад поїздів і зміни маршрутів, отримувати доступ до історії поїздок і ставити запитання про свою подорож - все це значно підвищує ефективність і знижує витрати для залізничних систем. Подібні додатки мають бути створені по всій залізничній системі.

Також, малі та середні підприємства (МСП) відіграватимуть вирішальну роль у відновленні економіки України, не лише забезпечуючи економічне зростання, а й створюючи можливості для працевлаштування. Щоб рухатися швидко та ефективно, українські МСП повинні бути "цифровими". Основними механізмами підтримки МСП будуть допомога їм у виході в онлайн, розширенні присутності в мережі та експорті до ширшої аудиторії за допомогою цифрових платформ. [4]

Отже, Україна має гарний потенціал для поступового переходу на цифрову економіку, лише недостатність вільних часових ресурсів та відсутність необхідних знань та навичок можуть бути основними причинами невисокого рівня цифрової грамотності населення країни. Однак, в наш час доступні різноманітні курси та тренінги, які допомагають підвищити рівень цифрової грамотності, що стає можливим завдяки розвитку онлайн-освіти. Україна має гарний потенціал для поступового переходу на цифрову економіку.

Для цього доцільно здійснити такі заходи: поширення цифрової грамотності серед населення; розвиток інтернет-комунікацій; удосконалення системи кібер-захисту та захисту інтелектуальної власності; поліпшення інвестиційного клімату, розвиток міжнародної співпраці України у цифровому просторі.

Список використаних джерел

1. На шляху до єдиного цифрового ринку ЄС: електронна комерція, телекомунікації, довірчі послуги.
URL: <https://ucep.org.ua/doslidzhennya/na-shlyahu-do-yedynogo-cyvrovogo-rynku-yes-elektronna-kommerciya-telekomunikaciyi-dovirchi-poslugy.html>
2. Актуальні напрями та тенденції розвитку цифрової економіки. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/26e283db-9b91-4d05-9419-f5ab68504754/content>
3. Digital Transformation in Ukraine: Before, During, and After the War. URL: <https://www.sir.advancedleadership.harvard.edu/articles/digital-transformation-in-ukraine-before-during-after-war>
4. Digital Will Drive Ukraine's Modernization. URL: <https://www.csis.org/analysis/digital-will-drive-ukraines-modernization>

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

А.Г. Іванішина, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ОСНОВНІ МАРКЕТПЛЕЙСИ ЄС: СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ

Посилаючись на Lengow[1], можна сказати, що наразі на маркетплейси припадає понад 60% усіх продажів, і деякі з найуспішніших компаній у світі (такі як Airbnb, Amazon і Uber) використовують цю бізнес-модель. Через те, що маркетплейси є платформами з кількома постачальниками, вони можуть здаватися набагато складнішими, ніж інші подібні підприємства. У чому ж насправді різниця між маркетплейсом та звичайним онлайн-магазином?

Маркетплейс – це платформа, де постачальники можуть об'єднатися, щоб продавати свої продукти чи послуги обраній базі клієнтів[2]. Роль власника торгової площадки полягає в тому, щоб об'єднати потрібних постачальників і потрібних клієнтів для стимулювання продажів через виняткову платформу з кількома постачальниками – продавці мають місце, щоб отримати видимість і продавати свої продукти, а власник торгової площадки отримує комісію з кожного продажу. З іншого боку, інтернет-магазин — це один магазин, який продає власні товари в Інтернеті. Усі маркетингові та операційні операції здійснюються компанією, яка володіє веб-сайтом і продуктами.

Власники маркетплейсу не володіють товарами, які продає їхня платформа, на відміну від власників онлайн-магазинів. Таким чином, власник маркетплейсу залишає більш оперативну сторону бізнесу постачальникам, зосереджуючись головним чином на просуванні свого бренду з метою залучення трафіку на платформу та перетворення переглядів сайту на продажі.

Використання маркетплейсів для купівлі та продажу товарів є надзвичайно популярним явищем сьогодення. ЄС по праву посідає третє місце у списку ринку електронної комерції, а поступається США та Китаю. Таким чином, основні маркетплейси ЄС включають[3]:

1. Amazon – це найбільший маркетплейс в Європі з більш ніж 300 мільйонами активних користувачів. Він пропонує широкий асортимент товарів від електроніки до продуктів харчування та послуг. Успіх Amazon у ЄС пояснюється тим, що американська та європейська аудиторія багато в чому схожі як за смаками, та і за доходами.

2. eBay – є одним з найдавніших та найпопулярніших маркетплейсів в ЄС. Він має більше 185 мільйонів активних користувачів та пропонує товари від невеликих підприємств та індивідуальних продавців. Однак цю платформу не можна віднести до класичних маркетплейсів, і причиною цього є факт того, що приватні продавці влаштовують розпродаж за принципом аукціону. І все ж більшість асортименту продається за класичною схемою.

3. Zalando – це найбільший онлайн-магазин модного одягу та взуття в Європі. Він пропонує більше 300 000 товарів від понад 2000 брендів. Zalando розпочинався як інтернет-магазин, але у 2013 вибрав модель маркетплейсу. Це забезпечило у 2019 виручку розміром 8 млрд євро.

4. Cdiscount – це французький маркетплейс, який пропонує товари від електроніки та побутової техніки до косметики, іграшок та навіть ліцензійні ключі до різного програмного забезпечення. Продаж продукції з 40 категорій загалом приносить йому сумарний річний виторг понад 1 млрд євро.

5. Rakuten – японський маркетплейс, який є третім за розміром в світі та має понад 90 мільйонів користувачів в Європі. Він пропонує широкий асортимент товарів, включаючи електроніку, одяг, книги та іграшки.

6. Allegro – це польський маркетплейс, який є лідером у своїй країні та пропонує широкий асортимент товарів від електроніки до продуктів харчування. Історія Allegro бере початок з 1999 року, а на сьогоднішній день у неї 20 млн покупців, 125 тисяч продавців та 200 млн карток товарів.

7. Fnac – це французький маркетплейс, спеціалізований на продажу електроніки, книг та музичних інструментів.

8. Etsy – це маркетплейс, спеціалізований на ручній роботі та унікальних виробках. Він має більше 50 мільйонів користувачів в Європейському Союзі.

Звичайно ж, розвиток маркетплейсів у ЄС не стоїть на місці, саме тому важливо зазначити декілька сучасних трендів у їхній діяльності. По-перше, це підвищена увага до стандартів безпеки та якості товарів – у зв'язку з пандемією COVID-19 споживачі стали більш свідомими щодо цих, тому маркетплейси змушені більш

ретельно перевіряти продавців та товари. По-друге, розвиток екологічної свідомості. Зростає попит на екологічно чисті товари та послуги, тому маркетплейси стали активно впроваджувати зелені ініціативи та стандарти. По-третє, зростаюча популярність віртуальної та розширеної реальності. Деякі маркетплейси вже використовують ці технології для поліпшення користувацького досвіду та забезпечення точнішої інформації про товари. По-четверте, широке використання штучного інтелекту для персоналізації досвіду користувача та управління товарним асортиментом. По-п'яте, розвиток сегмента B2B – деякі маркетплейси починають працювати в цьому сегменті, що дозволяє бізнесам купувати та продавати товари та послуги безпосередньо між собою.

У зв'язку з поступовою, проте успішною євроінтеграцією України в Європейський Союз, українські бізнеси мають багато можливостей для розвитку на маркетплейсах ЄС. За їх допомогою можна збільшити збільшити свою клієнтську базу та залучити нових клієнтів з-за кордону; розширити свою географію продажів; підвищити рівень довіри клієнтів до своєї продукції через продаж товарів на відомих та надійних маркетплейсах; зменшити витрати на маркетинг, оскільки маркетплейси ЄС вже мають велику аудиторію та забезпечують високу конверсію; збільшити ефективності управління продажами та асортиментом за допомогою того, що маркетплейси ЄС мають розвинуті інструменти аналізу; забезпечення безпеку та захист від шахрайства.

У висновку можна зазначити, що маркетплейси Європейського Союзу гарантують великий потенціал для розвитку українського бізнесу. Сьогодні вони є не тільки майданчиком для продажу товарів, але й центром інновацій та електронної комерції. Також, тренди маркетплейсів в ЄС постійно змінюються, тому українські бізнеси повинні бути готові до адаптації до нових тенденцій та інновацій, щоб успішно залучати нових клієнтів, збільшувати продажі та покращувати свої бізнес-показники.

Список використаних джерел

1. Lengow Blog. "Маркетплейси: що це таке і як працюють?" URL: <https://blog.lengow.com/uk/marketplaces-uk/marketplaces-uk/>
 2. The Balance Small Business. "What Is an Online Marketplace and How Does It Work?" URL: <https://www.thebalancesmb.com/online-marketplace-basics-4587417>
 3. Ecommerce News Europe. "Top 10 online marketplaces in Europe." URL: <https://ecommercenews.eu/top-10-online-marketplaces-in-europe/>
- Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.*

О.Б. Ковальова, викладач

Дніпровський транспортно-економічний фаховий коледж, м. Дніпро, Україна

ЦИФРОВІ НАВИЧКИ, ЯКІ МЕНІ НЕОБХІДНІ ДЛЯ УСПІШНОЇ КАР'ЄРИ І ОСОБИСТОГО ЖИТТЯ: ВЛАСНИЙ ДОСВІД І БАЧЕННЯ

Ми живемо в еру цифрових технологій. Можливо, вже в недалекому майбутньому максимум державних послуг буде переведено в онлайн-формат. Але для того, щоб люди могли безперешкодно їх отримувати, окрім усього, потрібен високий рівень цифрової грамотності населення.

На сьогодні, за даними дослідження Мінцифри, половина українців не мають базового рівня цифрових навичок. Під ними, зокрема, розуміють пошук інформації, комунікацію, створення цифрового контенту тощо. Більш розвинуті комунікаційні навички – майже три чверті населення мають рівень вище базового у користуванні месенджерами, поштою, популярними соцмережами – вайбер, фейсбук, інстаграм, твітер тощо. Приблизно стільки ж українців володіють інформативними навичками на рівні, вищому за базовий: вміють шукати, аналізувати, впорядковувати, структурувати інформацію. Для них не буде проблемою, наприклад, відправити роботодавцю своє резюме онлайн. До речі, за рік карантину [вітчизняна аудиторія соцмереж збільшилася на 7 млн.](#) користувачів[1].

Необхідність у цифрових навичках давно вийшла за межі галузі високих технологій і розповсюдилася на всі сфери життя. З одного боку, попит на цифрові навички зумовлений їх постійним розвитком. Майже все, що ми робимо, потребує певного рівня цифрових навичок. Водночас, розвиток технологій не стоїть на місці, все більше «інтегруючись» у наш побут і стаючи невід'ємною частиною повсякденного життя.

За прогнозами Всесвітнього економічного форуму, у найближчому десятилітті до 77 відсотків усіх робочих місць будуть нероздільно пов'язані з цифровими технологіями. Вже найближчим часом більш ніж половині співробітників знадобиться суттєве підвищення кваліфікації, зумовлене стрімкою цифровізацією. У свою чергу, працівникам варто розуміти, що володіти цифровими навичками в умовах сучасної економіки – це водночас і можливість зробити успішну кар'єру, і мати непоганий прибуток.

Отже, цифрові навички стають незамінним супутником в повсякденному житті людини, її роботі та побуті. А опанування ними - особистий вибір кожного для підвищення власної успішності і комфорту.

Сьогодні розвиток цифрового середовища та глобальної мережі охоплює практично всі сфери життя. Орієнтиром, зокрема, у прийнятті на роботу є володіння людиною цифровими навичками, які дають можливість швидко та ефективно виконувати поставлені завдання, бути успішною та використовувати потенційні можливості. Тому особливого значення в системі освіти набуває питання, як забезпечити навчальний процес відповідними навчально-методичними засобами та навчальними програмами, щоб школа, університет, викладач і система підвищення кваліфікації викладачів відповідала сучасним глобальним і національним

викликає й надавала сучасну підтримку у сфері цифрових технологій, розвивала та формувала сучасні цифрові компетенції[2].

Швидкість розвитку сучасних технологій не залишає шансів бути технічно неписьменними ані на роботі, ані у житті. Базові навички цифрового світу які мені допомагають у житті та роботі:

1. Швидкий друк. Середня швидкість друку становить 40 слів за хвилину, але якщо набирати текст швидше, можна заощадити купу часу. Навчитися швидкого друку допоможе метод сліпого набору тексту, який ґрунтується на роботі м'язової пам'яті: чим більше практикуєшся, тим швидше і точніше друкуєш не дивлячись на клавіатуру. Навичка швидкого друку мені стане в нагоді у професійному житті (друк конспектів курсу, методичних рекомендацій тощо).

2. Друк на мобільному. Навчившись швидко друкувати на екрані гаджета, не доведеться набирати кожен букву окремо. Технології дійшли до того, що телефон сам передбачає, яке слово чи пропозиція ви хочете набрати. Необхідно просто водить пальцем по розкладці, і на екрані автоматично з'являються потрібні фрази і слова. Цей навик дуже потрібен, особливо в умовах дистанційного навчання, коли необхідна швидка реакція на повідомлення, а комп'ютера під рукою немає

3. Онлайн-навчання Навчитися чогось нового можна, не виходячи з дому. Для цього потрібний лише доступ в інтернет. У мережі можна знайти безкоштовні онлайн-курси на будь-яку тему – від психології до програмування. У відкритому доступі також є конспекти та екзаменаційні тести, поради та довідники, які допоможуть у підготовки навчальних матеріалів та саморозвитку.

4. Пошук інформації у мережі Здавалося б, як можна неправильно скористатися пошуком у мережі? Просто вводьте потрібний запит та отримуєте відповідь. Але насправді далеко не всі вміють це робити. Щоб не витратити багато часу на серфінг інтернету, я постійно вдосконалюю свій навик правильно складати пошуковий запит.

5. Photoshop Знання графічного редактора Photoshop є обов'язковим для тих, хто хоче працювати з дизайном. У Photoshop можна створювати логотипи, різноманітні графічні зображення, редагувати фото та багато іншого. Така навичка мені необхідна в викладанні маркетингу та реклами.

6. Електронні таблиці та текстові редактори Популярні продукти від Microsoft Office та Google допоможуть створювати текстові документи – листи чи описи для, а також різноманітні таблиці, графіки, рівняння та формули тощо. Така навичка стане в нагоді і в навчанні, і в роботі.

7. Створення презентацій Microsoft PowerPoint або Keynote виявляться незамінними інструментами, коли потрібно створити презентацію для зустрічей або звіту. Також ви легко зможете обробляти зображення, наприклад видалити фон лекції, практичної роботи, доповіді з фото або картинок.

Нині відбувається значне поширення результатів четвертої промислової революції («Індустрія 4.0»). Це сучасна епоха інновацій, коли передові технології (хмарні технології, розвиток засобів збирання й аналізу Big Data, краудсорсинг, біо-технології, безпілотні автомобілі, 3D-друк, криптовалюти Bitcoin і технології Blockchain, штучний інтелект та ін.) радикально змінюють цілі галузі економіки й суспільство в цілому[3].

Отже, цифрові навички стають незамінним супутником в повсякденному житті людини, її роботі та побуті. А опанування ними - особистий вибір кожного для підвищення власної успішності і комфорту.

Список використаних джерел

1. Цифрові навички – зручно, корисно і вигідно. URL: <https://kie.dcz.gov.ua/novyna/cyfrovi-navychky-zruchno-korysno-i-vygidno>
2. Портал Work.ua. Саморозвиток. URL: <https://www.work.ua/ru/articles/self-development>
3. Куйбіда В. С., Петроє О. М., Федулова Л. І., Андрощук Г. О. Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу: аналіт. зап. Київ: НАДУ, 2019. 28 с.

М.О. Кузьменко, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄС

Європейські цінності відіграють важливу роль у функціонуванні Європейського Союзу з моменту його створення. ЄС був побудований на фундаменті спільних цінностей та принципів, яких дотримуються його держави-члени. Вперше цінності ЄС були закріплені в Римському договорі 1957 року, який заснував Європейське Економічне Співтовариство (ЄЕС). Римський договір визначив принципи економічного співробітництва між країнами-членами та заклав основу для подальшого розвитку європейської інтеграції. З того часу цінності були посилені та оновлені різними договорами, включаючи Маастрихтський та Лісабонський договори, Хартію основних прав [3].

Цінності Європейського Союзу (ЄС) закріплені в низці ключових документах. До них відносяться:

1. Стаття 2 Договору про Європейський Союз окреслює цінності ЄС. До них відносяться повага до людської гідності, свобода, демократія, рівність, верховенство права і повага до прав людини, включаючи права осіб, що належать до меншин [1];

2. Хартія основних прав Європейського Союзу встановлює основні права громадян ЄС, включаючи громадянські, політичні, економічні та соціальні права. Вона є юридично обов'язковою і має таку ж юридичну силу, як і договори ЄС [1];

3. Європейська конвенція з прав людини (ЄКПЛ) – це міжнародний договір, який захищає права людини в Європі. Вона є окремою від ЄС, але держави-члени ЄС повинні бути сторонами Конвенції;

4. Лісабонський договір вніс зміни до ДФЄС і встановив принцип субсидіарності, який передбачає, що рішення повинні прийматися на найбільш відповідному рівні – чи то на рівні ЄС, чи то на національному рівні;

5. Стратегічний порядок денний ЄС на 2019-2024 роки окреслює пріоритети та цілі ЄС на поточний п'ятирічний період, включаючи зміцнення верховенства права, захист цінностей ЄС та сприяння економічному та соціальному прогресу.

Разом ці статті та документи визначають цінності ЄС і створюють основу для забезпечення їх дотримання та поваги державами-членами та інституціями ЄС. Цінності ЄС можна умовно поділити на чотири основні сфери: демократія, права людини, верховенство права та солідарність. Ці цінності складають основу правової системи, політики та процесів прийняття рішень в ЄС.

1. Демократія – це політична система, в якій влада належить народу, який здійснює її безпосередньо або через обраних ним представників. В ЄС демократія характеризується принципами представницької демократії, прозорості та підзвітності. Це означає, що обрані посадові особи підзвітні своїм виборцям, а процеси прийняття рішень є прозорими та доступними для громадськості [1]. Це допомагає гарантувати, що рішення, прийняті в ЄС, відображають волю народу.

2. Права людини – це фундаментальні права і свободи, які мають всі люди, незалежно від раси, статі, релігії чи будь-якого іншого статусу. ЄС зобов'язується захищати права людини, включаючи свободу вираження поглядів, право на справедливий суд і право на недоторканність приватного життя. ЄС також виступає проти дискримінації за будь-якою ознакою [1]. Це допомагає сприяти соціальній згуртованості та інклюзивності всередині ЄС.

3. Верховенство права – це принцип, згідно з яким усі громадяни підпорядковуються одним і тим же законам, а незалежна судова система забезпечує дотримання цих законів. ЄС сприяє верховенству права через свою правову систему, яка базується на принципі верховенства права ЄС над національним законодавством. Це означає, що право ЄС має перевагу над національним правом у випадках конфлікту [1]. Це сприяє зміцненню довіри до ЄС та його інституцій, що має вирішальне значення для успіху європейського інтеграційного проєкту.

4. Солідарність відноситься до принципу співпраці та взаємної підтримки між державами-членами. ЄС сприяє солідарності зокрема за допомогою Спільної сільськогосподарської політики та Європейського фонду регіонального розвитку, які надають фінансову підтримку менш розвиненим регіонам країн ЄС. Солідарність також поширюється на такі питання, як міграція та надання притулку, де ЄС прагне забезпечити спільну роботу держав-членів для надання скоординованої відповіді на ці виклики. Це допомагає створити відчуття спільної мети і спільноти всередині ЄС.

Ці цінності лежать в основі правової системи, політики та процесів прийняття рішень в ЄС і мають важливе значення для функціонування ЄС як союзу держав-членів. Загалом, дотримуючись європейських цінностей, ЄС здатен зміцнити себе як всередині, так і зовні, і продовжувати будувати союз, який є стійким і витривалим перед обличчям викликів. Відстоюючи ці цінності, європейські країни здатні створювати стабільні та процвітаючі суспільства, які здатні задовольнити потреби своїх громадян.

З моменту здобуття незалежності в 1991 році Україна працює над тим, щоб наблизитися до європейських цінностей і стандартів. Наприклад, у сфері верховенства права Україна здійснила реформи, спрямовані на підвищення ефективності та прозорості системи правосуддя. В економічній сфері Україна працює над узгодженням своєї політики з політикою ЄС, включаючи продовження впровадження ринкових реформ та прийняття правил і стандартів ЄС [2].

Прийняття цих цінностей є важливим для України як країни-кандидата на вступ до ЄС, оскільки це демонструє відданість принципам і стандартам ЄС. Подальша імплементація цих цінностей є дуже важливою, адже прискорює момент прийняття України в ЄС, що принесе такі переваги, як збільшення обсягів торгівлі та інвестицій, а також більшу політичну стабільність.

Список використаних джерел

1. Aims and values. An official website of the European Union. URL: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_en

2. Європейські перспективи України: наскільки нинішні реформи задовольняють вимоги Єврокомісії. *Юрист&Закон*. 2023. No 1 (686). Електронне видання. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA016317

3. Сакало О.Є. Європейські цінності: сутнісні основи та практичне втілення. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4335/1/Sakalo.pdf>

Науковий керівник: Г.В. Щолокова, канд. політ. наук, доц.

К.А. Куницька, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

УКРАЇНА ЯК КРАЇНА-КАНДИДАТ ДЛЯ ВСТУПУ ДО ЄС:

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НА ШЛЯХУ НАБУТТЯ ПОВНОПРАВНОГО ЧЛЕНСТВА

23 червня 2022 року було ухвалено історичне рішення – Україна отримала статус кандидата на членство в Європейському Союзі. Президент України Володимир Зеленський наголосив на тому, що це – нова вершина на шляху нашої держави до повноправного членства в ЄС [1].

Існує цілий ряд причин, які зумовлюють необхідність членства України в Європейському Союзі [1;4]. Доцільним є розглянути їх більш детально.

1. Політична стабільність. Йдеться про подальший розвиток демократії в Україні.
2. Економічна користь. ЄС є найбільшим торговельним партнером України. Крім того членство в ЄС дозволить Україні отримувати фінансову допомогу для подальшого розвитку економіки.
3. Політичне та військове співробітництво. Членство в ЄС дозволить Україні брати участь у спільній зовнішній та безпековій політиці ЄС.
4. Культурне та освітнє співробітництво. Вступ до ЄС дозволить Україні більш активно брати участь в програмах культурного та освітнього співробітництва, що сприятиме подальшому розвитку науки та освіти в Україні.

Отже, вступ до ЄС може забезпечити Україні політичну стабільність, економічну користь, значне посилення політичного та військового, а також культурного та освітнього співробітництва з країнами ЄС.

Водночас Україна як країна-кандидат для вступу до ЄС має перед собою завдання, які необхідно виконати на шляху набуття повноправного членства [2;3]. Йдеться про наступні завдання.

1. Політичні реформи. Україна повинна продовжувати роботу щодо забезпечення стабільності демократичних інститутів, зміцнення прав людини тощо.
2. Економічні реформи. Україна має продовжувати розвивати конкурентоспроможну економіку, залучати інвестиції, покращувати бізнес-клімат, забезпечувати ефективний управлінський механізм та сприяти розвитку підприємництва.
3. Підвищення якості життя. Україна повинна забезпечувати високий рівень життя громадян, покращувати систему охорони здоров'я, освіти та соціального захисту.
4. Інтеграція у європейський законодавчий простір. Україна повинна внести зміни до свого законодавства з урахуванням європейських стандартів, продовжувати підтримувати розвиток торгівлі, енергетики, транспорту та інших галузей.
5. Співпраця з ЄС. Україна має продовжувати співпрацювати з ЄС у різних сферах, включаючи політику, економіку, науку, технології тощо, щоб покращувати свої можливості для набуття повноправного членства.

6. Інформування громадськості. Україна повинна продовжувати інформувати своїх громадян щодо процесу набуття повноправного членства в ЄС.

Таким чином, підводячи підсумки, варто зазначити наступне. Отримання Україною статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу є визначально важливим кроком до шляху до набуття повноправного членства у цьому регіональному об'єднанні країн. Водночас на даному шляху перед Україною стоїть цілий ряд завдань, які необхідно виконати.

Список використаних джерел

1. Шварц Д. Шлях у єдину Європу: що дає Україні статус кандидата на членство у ЄС. URL: <https://www.unian.ua/politics/status-kandidata-na-chlenstvo-u-yes-shcho-vin-daye-ukrajini-novini-ukrajina-11883030.html>
2. Юзвяк Р. Україна – кандидат на членство у ЄС. Пояснюємо, що це означає. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/yes-ukrayina-status-kandydat-na-vstup/31912331.html>
3. Ливч Д., Шаїпова Ю., Костриба О. Копенгагенські критерії: як визначити наближення України до членства в ЄС. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2023/01/31/7155001/>
4. Куренкова О. Статус кандидата до ЄС: що це змінить для України та чи допоможе закінчити війну. URL: <https://suspilne.media/250831-status-kandidata-do-es-so-ce-zminit-dla-ukraini-ta-ci-dopomoze-zakinciti-vijnu/>
Науковий керівник: Г.В. Щолокова, канд. політ. наук, доц.

І.С. Малашов, студент

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Реалії сьогодні показують, що цифровізація нині охоплює всі сфери нашого життя – від найменшої до глобального масштабу. Сьогодні ми маємо можливість купувати речі в Інтернеті, записуватись до лікаря з електронного сервісу, розплачуватися та переказувати гроші одним натисканням кнопки, платити за комунальні послуги не виходячи з дому, і навіть мати паспорт у телефоні. Українська держава стрімкими темпами йде до повного електронного обігу документації, тому сьогодні не вміти мати такі важливі навички просто неможливо.

Але незважаючи на всі наші позитивні сторони і швидке просування електронних послуг у державі, недоліки та помилки все також існують. Недосконала нормативно-правова база, хакерство, шахрайство також мають тенденцію до розвитку у цих галузях. Саме тому захист персональних даних – найважливіше завдання зараз, над яким працюють розробники. На це питання необхідно витратити найбільшу кількість часу, щоб застерегти всі можливі нюанси.

У всіх цих питаннях необхідно рухатись у бік Європейського Союзу, тому що вони впроваджують розробки та правила, які дуже жорстко регламентують такі проблеми. Переймання їхнього досвіду безцінно для України.

Після підписання Угоди про Асоціацію, у нас з'явилися нові можливості для зближення з цифровим ринком ЄС. Це допоможе нам розвиватися набагато краще та швидше і не відставати від країн сусідів.

Крім того, цифровізація торгівлі за європейськими правилами активізує спільну торгівлю товарами та послугами з ЄС – спрощує експортні процедури, зменшує торговельні витрати експортерів, створює нові можливості для торгівлі з ЄС, зокрема це стосується малого та середнього бізнесу [1].

Як наслідок, перевагами єдиного ринку з Євросоюзом є зниження цін, більший вибір товарів та послуг та покращення зручності для споживачів та бізнесу, ефект економії від масштабу для українського бізнесу завдяки кращому доступу на великий європейський ринок, посилення захисту прав споживачів онлайн послуг [2].

Компонентами єдиного цифрового ринку ЄС, які потребують удосконалення в Україні, є [3]:

- електронна ідентифікація;
- платіжні системи, електронні платежі та розрахунки;
- захист прав інтелектуальної власності в Інтернеті;
- кібербезпека та захист персональних даних.

Крім того, регуляторне середовище України є досить обмежувальним щодо цифрової торгівлі. Тут найбільше бар'єрів пов'язано з [4]:

– транскордонними електронними платежами та транскордонними електронними транзакціями (відсутність механізмів для застосування електронного цифрового підпису в зовнішньоекономічних контрактах, відсутність взаємного визнання електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг між Україною та основними торговельними партнерами тощо);

- технічними вимогами щодо використання місцевого програмного забезпечення та криптографії.

Список використаних джерел

1. На шляху до єдиного цифрового ринку ЄС: Електронна комерція, 2021, ГО «Український центр європейської політики». URL: https://ucep.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/ucep_report_e-commerce_31.05.2021.pdf
2. Селезньов В.Є. Єдиний цифровий ринок як складовий елемент внутрішнього ринку ЄС. 2018.
3. Hlinenko L.K., & Daynovskyy Y.A. State-of art and prospects of development of Ukrainian electronic commerce. *Marketing and Management of Innovations*. 2018. No 1, p. 83-102. URL: <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.1-06>
4. Мартинюк Б.В. Правові засади регулювання електронної комерції в рамках єдиного цифрового ринку ЄС. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку. 2019. No 88.
Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

С.Р. Максимова, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ В ЄС НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Традиційно вважається, що інструментарій стратегічного планування почав використовуватися у діяльності зарубіжних компаній з 1950-х років. Лідерами розробки процедур формування стратегій вважаються представники гарвардської школи бізнесу К. Ендрюс (1970-і рр. – «Економічна стратегія»), М. Портер (1980-і рр. – «Стратегія бізнесу»), Г. Хемел і К.К. Прахалад (1990-і роки – «Стратегія лідерства») [1].

Стратегічне планування в ЄС - це процес розробки довгострокових стратегій та планів дій, спрямованих на досягнення певних цілей та завдань в різних сферах життєдіяльності країн-членів ЄС. Стратегічне планування в ЄС забезпечує спільний та координований підхід до розвитку європейської інтеграції та досягнення спільних цілей та завдань.

Стратегічне планування в ЄС здійснюється на різних рівнях: на рівні Європейської комісії, національних урядів країн-членів ЄС, регіональних та місцевих органів влади та інших зацікавлених сторін.

Європейські країни та Європейський Союз загалом приділяють дуже велику увагу регіональному розвитку та створенню умов для єдності європейських регіонів, формуванню солідарної згуртованої Європи. Таке завдання ставлять перед собою уряди європейських країн, органи управління регіонів, органи управління великих муніципалітетів. Адже навіть у великих містах є райони, які значно відрізняються складом населення, рівнем доходів, рівнем злочинності, станом довкілля [2].

Основні етапи стратегічного планування в ЄС включають:

- аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища;
- визначення місії та цілей;
- формулювання стратегій та планів дій;
- реалізацію стратегій та планів дій;
- оцінку результатів та внесення необхідних коректив у стратегію та плани дій.

Однією з найважливіших стратегій в ЄС є Стратегія "Європа 2020", яка була прийнята в 2010 році та мала на меті забезпечення інтегрованого та сталого розвитку ЄС до 2020 року. Основним завданням стратегії "Європа 2020" є забезпечення відновлення європейської економіки та соціальної сфери та створення більш стійкої та сталої європейської економічної системи, що сприятиме довгостроковому розвитку ЄС [3].

У 2021 році в ЄС започаткували Стратегічний порядок денний на 2021-2024 роки, спрямований на забезпечення відновлення та розвитку європейської економіки та соціальної сфери після пандемії COVID-19.

Стратегічний порядок денний на 2021-2024 роки включає в себе шість основних пріоритетів:

1. Захист та відновлення одержимості ринку праці та соціального захисту.
2. Забезпечення здоров'я та збереження життя людей.
3. Забезпечення стійкості та сталий розвиток.
4. Підтримка зеленого та цифрового переходу.
5. Забезпечення стійкості та конкурентоспроможності європейських підприємств та промисловості.
6. Підтримка координації та співпраці між країнами-членами ЄС.

Стратегічне планування в ЄС на сучасному рівні має деякі особливості, які відрізняють його від підходів, які використовувалися раніше.

Ось декілька з них:

1. Інтегрований підхід: Стратегічне планування в ЄС на сучасному рівні використовує інтегрований підхід до розвитку, який об'єднує соціальні, економічні та екологічні аспекти. Це означає, що розвиток повинен бути сталим, інклюзивним та ефективним з точки зору використання ресурсів.

2. Участь громадськості: Стратегічне планування в ЄС на сучасному рівні активно включає громадськість у процес прийняття рішень. Це означає, що громадськість має можливість висловлювати свої погляди та пропозиції, а також брати участь у процесі моніторингу та оцінки реалізації стратегії.

3. Горизонтальний підхід: Стратегічне планування в ЄС на сучасному рівні використовує горизонтальний підхід, що означає, що плани розробляються взаємодією з різними відомствами та галузями економіки. Це забезпечує збалансований підхід до розвитку та уникнення конфліктів між різними інтересами.

4. Підхід на основі результатів: Стратегічне планування в ЄС на сучасному рівні зосереджено на досягненні конкретних результатів. Це означає, що плани мають чітко визначені мети та показники результативності, які дозволяють відстежувати прогрес реалізації стратегії та внести необхідні корективи в процесі її виконання.

5. Гнучкість та адаптивність: Стратегічне планування в ЄС на сучасному рівні має гнучкий та адаптивний підхід, що дозволяє швидко реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Це особливо важливо в умовах швидкого розвитку технологій та кліматичних змін.

6. Підтримка з боку ЄС: Стратегічне планування в ЄС на сучасному рівні має значну підтримку з боку Європейської комісії та інших інституцій ЄС. Це забезпечує доступ до необхідних ресурсів та експертизи для реалізації стратегії, а також забезпечує координацію дій між різними країнами-членами ЄС.

Досвід стратегічного планування в ЄС може бути використаний в Україні під час післявоєнного відновлення, зокрема під час перегляду і оновлення Національної стратегії економічного розвитку України до 2030 року.

Список використаних джерел

1. Берданова О., Вакулєнко В., Валентюк І.В., Ткачук А.Ф. Стратегічне планування розвитку ОТГ. Навчальний посібник / [Берданова О., Вакулєнко В., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф.] – Київ. 2017. – 116 с.

2. Ткачук А. Ф. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / А. Ткачук, В. Кашевський, П. Мавко. – Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 96 с.

3. Попадинець Н. М. Роль стратегічного планування в економічному розвитку регіону. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. праць. 2017. Вип. 6(128). С. 1.

Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

М.О. Мирошніченко, студент

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

СУЧАСНІ СТАРТАПИ У СФЕРІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Цифрові тренди (тенденції) вказують на напрямок розвитку цифрових технологій. Аналізуючи цифрові тренди, можна передбачити, як розвиватимуться певні економічні, технологічні та навіть соціальні явища в майбутньому.

У всьому світі цифрова економіка зростає в той час, як традиційна економіка скорочується, приносячи потужні переваги країнам та бізнесу[1].

Україна зобов'язана максимально інвестувати в розвиток цифрової інфраструктури, інновацій та новітніх технологій, а також розпочати масштабну цифровізацію в усіх базових сферах економіки та життя, особливо в освіті та охороні здоров'я. Інакше вона ризикує назавжди відстати від провідних економік світу. Україні потрібен «цифровий стрибок». Масштаб і темпи цифрової трансформації мають стати ключовою характеристикою розвитку країни.

За останні два роки Україна успішно зупинила економічне падіння, досягнувши економічного зростання на 2,3% у 2017 році. Однак подальше прискорення економічного та соціального розвитку можливе лише через цифрову трансформацію.

Цифрова економіка є прискорювачем соціально-економічного життя в сучасному суспільстві, який може швидко збільшити ВВП країни. Цифрова економіка є головним пріоритетом для Німеччини та Великої Британії. Розвиток цифрової економіки має стати пріоритетом і для України. Старі галузі повинні бути трансформовані в цифрову форму, а також створені умови для появи нових галузей. Інакше ми можемо назавжди відстати від розвиненого світу[2]. Здійснивши «цифровий стрибок», Україна може стати місцем, де можна реалізувати амбітні проекти цифрової трансформації в усіх сферах інфраструктури, промисловості та життя.

Існує два сценарії розвитку цифрової економіки України – інерційний (еволюційний) та цілеспрямований (форсований) – залежно від оцінки важливості та необхідності швидких і суттєвих змін у традиційній економічній системі. Інерційний (еволюційний) сценарій передбачає інерційне продовження минулих тенденцій, коли технологізація та цифровізація економіки, а також використання людського капіталу не є пріоритетними. У разі реалізації інерційного сценарію українська економіка залишатиметься неефективною, триватиме трудова міграція та відтік мізків, а українська продукція втрачатиме конкурентоспроможність на зовнішніх ринках. Навіть якщо уряд реалізує стандартні та формальні заходи, їх буде недостатньо для прискорення зростання.

Протягом наступних 10-12 років українська економіка зростатиме в середньому на 2,8% на рік, що буде нижчим за темпи зростання світової економіки; до 2030 року номінальний ВВП України досягне 290 млрд доларів США, Україна залишиться на межі цивілізації [3].

Цільовий (прискорений) сценарій передбачає, що протягом 5-10 років українська економіка перейде до розвитку та зростання цифрової економіки (до 65% ВВП) і досягне 1 трлн доларів США номінального ВВП у 2030 році. Цей сценарій включає:

- забезпечення верховенства права та усунення інституційних (наприклад, законодавчих, податкових) бар'єрів для розвитку цифрової та інноваційної економіки;
- державне інституційне стимулювання цифровізації економіки та бізнес-секторів
- ініціювання державою великих трансформаційних ініціатив та проєктів цифровізації, зокрема на основі сучасних моделей державно-приватного партнерства.

Основною мотивацією для вибору державами цільового сценарію розвитку є те, що цифрові технології здатні швидко підвищити продуктивність та ефективність економіки та бізнесу.

Мета державних стимулів проста: заохочувати споживання та використання технологій. Це означає зробити технології доступними для бізнесу та громадян, щоб вони могли використовувати цифрові інструменти замість звичних фізичних (традиційних) засобів та інструментів і реалізовувати їхні переваги.

Наприклад, можливість взаємодіяти онлайн із закладами охорони здоров'я та державними установами створює для громадян потребу вивчати та використовувати відповідні технології. Зрозуміло, що соціально незахищені громадяни повинні мати доступ до відповідних заходів державної підтримки.

Важливим напрямом діяльності держави в цільовому сценарії є ініціювання національних проєктів з оцифрування та пошук відповідних моделей державно-приватного партнерства для їх реалізації [4].

У цільовому сценарії, ймовірно, швидко розвиватимуться спеціалізовані технологічні парки, індустріальні парки та цифрові інфраструктури, що сприятиме швидкому впровадженню ІТ у промисловості та підвищенню цифрової грамотності населення.

Цифровізація економіки стане ключовим пріоритетом державної політики. Уряди перейдуть від «спроб керувати сектором ІКТ» до «оцифрування всієї економіки», що фактично є ключовим питанням для розвитку самого сектору (галузі) ІКТ. Вплив цифрових технологій перетворить державних службовців, які є керівниками відповідних секторів, на «ІТ-директорів галузі».

Таким чином, внутрішній ринок ІКТ та цифровізація України - це одне й те саме з точки зору управління, організації, інвестицій, фінансування та інших зусиль. Гармонійний розвиток обох секторів на основі ринкових механізмів та «розумної активності» уряду дозволить економічній та життєвій сферам протягом кількох років (а не десятиліть) досягти значного прогресу, перейти від застарілого середовища до сучасного, навіть надсучасного, здійснити так званий цифровий стрибок.

Список використаних джерел

1. Голобородько А.Ю., Гусєва О.Ю., Легомінова С.В. Цифрова економіка: підруч. Київ: Видавництво ДУТ, 2020. 400 с.
2. Криворучко О.С., Краус Н.М., Краус К.М. Інноваційний портрет європейського економічного простору. Інфраструктура ринку. 2017. No 3. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/3-2017>.
3. Криворучко О.С., Краус Н.М., Краус К.М. Інноваційний ландшафт у координатах світ-економіки О. С. Криворучко // Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. No 16. URL: <http://www.global-national.in.ua/issue-16-2017>

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

А.О. Назарук, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄС

Європейські цінності є однією з основних складових функціонування Європейського Союзу. Ці цінності включають демократію, правовий державний лад, права і свободи громадян та соціальну відповідальність.

Демократія є основою Європейського Союзу. Вона проявляється у різних формах, включаючи виборчі процеси, участь громадян в політичному житті та створення громадських організацій. ЄС забезпечує демократичну легітимність шляхом забезпечення участі громадян, заснованої на змішаній системі представницької демократії та прямої участі громадян.

Правовий державний лад також є важливою складовою європейських цінностей. Він означає, що всі люди повинні бути рівні перед законом та мати право на захист своїх прав. ЄС дотримується принципу

верховенства права, що означає, що закони та норми мають бути прийняті більшістю і застосовуватися безперечно та рівномірно для всіх громадян та організацій.

Права та свободи громадян також є важливими складовими європейських цінностей. ЄС забезпечує захист прав людини, зокрема свободу висловлювання, право на освіту та охорону здоров'я, права на працю та пенсії, а також на права меншин та біженців. ЄС також активно сприяє боротьбі з дискримінацією та насильством [1].

Соціальна відповідальність – наступний складник європейських цінностей. ЄС забезпечує захист соціальних прав громадян, забезпечує доступ до освіти, медичної допомоги та соціальних послуг для всіх громадян. Крім того ЄС сприяє розвитку соціальної інфраструктури, такої як шляхи, залізниці, аеропорти тощо, що сприяє покращенню якості життя громадян.

Європейські цінності забезпечують подальший розвиток Європейського Союзу, який функціонує для забезпечення миру, стабільності та процвітання в Європі та світі. Вони відображають універсальні принципи та цінності, які мають значення не тільки для ЄС, але й для всього світу. Загалом, європейські цінності є фундаментом для створення спільної європейської ідентичності та сприяють стабільності й розвитку Європейського Союзу. Їх дотримання дозволяє забезпечити демократичний, правовий та соціально відповідальний розвиток Європи, а також забезпечити захист прав та свобод громадян. Крім того Європейський Союз базується на принципах відкритості та співпраці між країнами-членами. Це означає, що кожна країна має можливість взаємодіяти з іншими країнами, щоб досягти спільних цілей та розвивати свою економіку. Така співпраця створює більш сприятливі умови для розвитку та спільного процвітання [2].

Також важливим принципом Європейського Союзу є захист довкілля та природних ресурсів. ЄС встановлює стандарти та норми щодо забруднення, використання енергії та відходів, а також сприяє розвитку екологічних технологій та інновацій. Європейські цінності також передбачають повагу до прав людини, рівність та толерантність. Це означає, що ЄС бореться проти будь-якої форми дискримінації та захищає права меншин. Крім того Європейський Союз виступає за міжкультурний діалог та співробітництво між країнами.

Загалом, європейські цінності становлять основу функціонування Європейського Союзу та відображають його місію і цілі. Вони сприяють зміцненню співпраці та взаємодії між країнами, захисту прав і свобод громадян, створенню сприятливих умов для економічного та соціального розвитку, а також збереженню природних ресурсів та захисту довкілля. Ці цінності не тільки забезпечують співпрацю між країнами-членами, але й дозволяють ЄС впливати на розвиток світу в цілому.

Європейські цінності допомагають забезпечувати стабільний та сприятливий соціальний клімат у країнах-членах, що забезпечує високу якість життя громадян. Усі ці принципи стали можливими завдяки співпраці країн-членів Європейського Союзу, які об'єдналися заради спільних цілей.

Також важливо зазначити, що європейські цінності спрямовані на забезпечення рівності та захисту прав людей. Ці принципи відображаються в законодавстві та політиці ЄС, які забезпечують захист прав людей та боротьбу з будь-якими формами дискримінації. Крім того ЄС активно підтримує свободу думки, відкритий діалог та свободу слова. Це забезпечується шляхом захисту свободи преси, свободи вираження думок та демократичних процесів в країнах-членах ЄС [3].

Усі ці принципи та цінності є основою функціонування Європейського Союзу. Вони допомагають забезпечити співпрацю між країнами-членами, захист прав та свобод людей, стабільність та безпеку в регіоні та всьому світі. Тому важливо зберігати та захищати європейські цінності та принципи як невід'ємну частину існування та розвитку ЄС.

Одним із засадничих принципів ЄС є принцип демократії, що передбачає, що влада повинна належати народу. У країнах-членах ЄС вибори до парламенту проводяться на основі загального та прямого голосування, де кожен громадянин має право вибору представників, які зможуть представляти його інтереси на національному та європейському рівнях.

Ще одним принципом європейських цінностей є принцип підтримки миру та безпеки. Європейський Союз забезпечує мир та безпеку в Європі шляхом співпраці з країнами-членами, створення спільних політик в області оборони та зовнішніх справ, а також відстоюванням своїх цінностей та інтересів на міжнародному рівні.

Європейські цінності також передбачають підтримку сталого розвитку, який забезпечує збереження навколишнього середовища, здоров'я та благополуччя людей. Це досягається шляхом розвитку економіки на основі інновацій та новітніх технологій, створення спільних екологічних та соціальних стандартів та сприяння зеленому розвитку.

Отже, європейські цінності є основою для функціонування ЄС і визначають напрямки його розвитку. Європейські цінності втілюють принципи демократії, правової держави, підтримки миру та безпеки, сталого розвитку та соціальної справедливості. Ці цінності реалізуються в політиках, законах та програмах ЄС та є основою для співпраці між країнами-членами. Один із прикладів реалізації європейських цінностей в ЄС – це здійснення спільних заходів для захисту прав людини. Наприклад, Європейський суд з прав людини забезпечує захист прав людини та зобов'язує країни-члени ЄС дотримуватися відповідних зобов'язань у цій сфері. Ще одним прикладом є розвиток спільної міграційної політики, яка забезпечує захист прав мігрантів та біженців, а також сприяє інтеграції цих груп в європейське суспільство.

Отже, європейські цінності не тільки визначають принципи та цілі ЄС, але і втілюються у конкретних програмах та політиках, що сприяє зміцненню та збереженню єдності та співпраці між країнами-членами. Європейські цінності допомагають забезпечити стабільність та безпеку в Європі, що є особливо важливим у

складних геополітичних умовах сучасності. Європейські цінності повинні бути відображені в зовнішній політиці ЄС. Це означає, що ЄС повинен виступати за міжнародне право, права людини та демократію в усіх регіонах світу. Європейська унія має забезпечувати розвиток стабільності та безпеки в міжнародних відносинах та сприяти миру, зменшенню конфліктів та протидії загрозам безпеці. Проте європейські цінності не можуть бути статичними та незмінними. Сучасні виклики, такі як глобалізація, зміни клімату, технологічний розвиток та інші фактори, потребують постійного перегляду та адаптації цінностей до нових умов. Таким чином, ЄС має продовжувати розвивати свої цінності та принципи відповідно до поточних викликів, щоб забезпечити успішне функціонування та розвиток ЄС у майбутньому [4].

Отже, підводячи підсумки, слід наголосити на важливості європейських цінностей для успішного розвитку Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Гладкий В.В. Основні ознаки європейських цінностей. URL: https://www.researchgate.net/publication/354061765_Osnovni_oznaki_evropejskih_cinnostej
2. Цюпин Б. Європейські цінності: реальність чи міф? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/25131805.html>
3. Лемко І. Поняття європейських цінностей. URL: <https://zbruc.eu/node/92628>
4. Основоположні європейські цінності. URL: https://pidru4niki.com/76974/kulturologiya/osnovopolozhni_yevropeyski_tsinnosti
Науковий керівник: Г.В. Щолокова, канд. політ. наук, доц.

М.О. Нікашкіна, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

СУЧАСНІ ТRENДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Україна є країною, яка знаходиться на етапі активного розвитку в сфері цифрової грамотності населення. Це пов'язано з постійним зростанням технологій та їх впровадженням в усі сфери життя. Цифрова грамотність стає дедалі важливішою, оскільки вона дає людям змогу ефективно використовувати технології, що забезпечує комунікацію, розвиток бізнесу та здійснення ряду інших потреб. За даними досліджень, у 2021 році більше 50% населення України має доступ до Інтернету [1]. Однак, на жаль, не всі вміють ефективно користуватися цим ресурсом. Тому проблема цифрової грамотності стає все більш актуальною в наш час.

Один зі способів підвищення цифрової грамотності населення – це надання можливості здобуття відповідних навичок через використання онлайн-курсів та різних навчальних матеріалів. Багато компаній та державних органів вже почали активно використовувати такий підхід, адже це ефективний спосіб підвищення рівня цифрової грамотності населення.

Інший спосіб підвищення цифрової грамотності населення – це розвиток відповідних проектів та програм в школах та вищих навчальних закладах. З метою розвитку цифрової грамотності, деякі школи в Україні вже використовують власні платформи для навчання технологій та програмування. Такі проекти сприяють не тільки підвищенню рівня цифрової грамотності учнів, але й підготовлюють їх до майбутньої професійної діяльності в цифровій сфері.

Також, важливим аспектом в розвитку цифрової грамотності є забезпечення кібербезпеки. Оскільки зростаюча кількість людей використовує Інтернет та інші цифрові технології, зростає й загроза їхньої кібербезпеки. Тому, підвищення рівня цифрової грамотності повинно включати в себе навчання не лише ефективному використанню технологій, але й засобам захисту від кібератак та вірусів.

Крім того, для підвищення рівня цифрової грамотності населення необхідно розвивати інфраструктуру та забезпечувати доступність до Інтернету в усіх регіонах країни, зокрема в сільській місцевості. Це можна зробити шляхом будівництва нових мереж та підключення до уже існуючих [2].

Зростання цифрової грамотності населення також має великий потенціал для розвитку економіки країни. Зокрема, це стосується створення нових робочих місць в ІТ-сфері, залучення інвестицій, розвитку електронної комерції та інших сфер. Однак, для досягнення цих цілей необхідно відповідне розвиток інфраструктури, підвищення якості освіти та забезпечення доступності до Інтернету [3].

Підсумовуючи, можна зазначити, що цифрова грамотність населення України стає все більш актуальною проблемою в наш час. Проте, на сьогоднішній день вже існує ряд способів підвищення рівня цифрової грамотності населення, таких як використання онлайн-курсів та навчальних матеріалів, розвиток проектів та програм в школах та вищих навчальних закладах тощо. Підвищення рівня цифрової грамотності в Україні вимагає комплексного підходу та спільних зусиль уряду, бізнесу та громадськості. Це дозволить ефективно використовувати потенціал цифрових технологій для підвищення якості життя громадян та розвитку економіки країни.

Завершимо цитатою однієї із найкращих експерток доктора Джеррі Синклер, що спеціалізується на цифровій грамотності. Цифрова грамотність, сказала вона, стосується не лише того, як використовувати інструменти, а ще й розуміння наслідків цифрової технології та впливу, який вона справляє і справлятиме надалі на кожен грань нашого життя.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України. (2021). Соціально-економічне становище України у січні-березні 2021 року. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/sg/vrp/vrp_u/vrp0321_u.html
2. Перспективи розвитку цифрової грамотності населення в Україні / Інформаційне агентство "Інтерфакс-Україна". (2021). URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/754330.html>
3. Kulchytskyu, I., Nochvay, V., Oleksyuk, L., Prykhodko, O. & Koryavets, M. (2019). Integration of Ukraine into the European Union's Single Digital Market: challenges, possibilities and barriers: Report by the Ukrainian side of the EU-Ukraine civil society dialogue. EU-Ukraine civil society platform. Kyiv, 17 p.
Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

М.І. Піленко, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

СПАДКОЄМНІСТЬ СТРАТЕГІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Європейський Союз (ЄС) визначається не лише своїми правовими, економічними та політичними принципами, але і стратегіями, які надають відповідь на виклики сучасності та направляють розвиток Європи. Ці стратегії не тільки впливають на нинішній стан ЄС, але й мають значення для його майбутнього розвитку. Розглянемо проблему спадкоємності стратегій ЄС, зосередившись на двох основних стратегіях – "Європа 2020" та "Зелений курс".

Стратегія "Європа 2020" була прийнята в 2010 році з метою створення інноваційного та стійкого суспільства до 2020 року. Її основні цілі включають просування розумного, сталого та інклюзивного зростання, сприяння зайнятості та підвищення рівня освіти.[1] Ця стратегія спадкує попередні успіхи ЄС, зокрема Лісабонську стратегію, та намагається зробити акцент на сильних сторонах та вдосконалити слабкі.

Одним з ключових аспектів стратегії "Європа 2020" є підтримка інноваційного розвитку. ЄС розуміє, що інновації є двигуном економічного зростання та конкурентоспроможності [2]. Стратегія спадкує попередні досягнення в цій галузі та ставить нові амбіційні цілі, зокрема збільшення витрат на науково-дослідні роботи та розвиток нових технологій. Це може стимулювати інноваційну активність в європейських країнах, підвищити їхню конкурентоспроможність та сприяти розвитку нових ринків.

Ще одним важливим аспектом стратегії "Європа 2020" є підтримка сталого розвитку. ЄС визнає необхідність зменшення впливу своєї економіки на навколишнє середовище та забезпечення енергоефективності. Спадкоємність стратегій у цій сфері проявляється в удосконаленні політик щодо використання відновлюваних джерел енергії, зменшення викидів парникових газів та підвищенні рівня енергоефективності [3]. Це допомагає забезпечити більш стійкий розвиток ЄС та зменшити його вплив на зміну клімату.

Зелений курс є сучасною стратегією ЄС, яка була запроваджена в 2019 році з метою перетворити Європу в першу кліматично-нейтральну континентальну зону до 2050 року. Ця стратегія є надзвичайно актуальною, оскільки світ стикається з екологічними викликами та зміною клімату. Важливим аспектом її спадкоємності є продовження зусиль, спрямованих на стале використання ресурсів та захист біорізноманіття. Це забезпечує більш екологічну та економічно ефективну Європу.

Крім того, стратегія "Зелений курс" має широкі перспективи для створення нових робочих місць та розвитку зеленої економіки [4]. Спадкоємність стратегій у цьому випадку полягає в поступовому переключенні виробництва на більш стійкі та екологічно чисті галузі, що забезпечить не лише економічний розвиток, але й поліпшення якості життя громадян.

Отже, стратегії "Європа 2020" та "Зелений курс" представляють собою важливий крок у розвитку Європейського Союзу. Їх спадкоємність проявляється в удосконаленні попередніх стратегій та направленості на важливі проблеми сучасності, такі як інновації, сталий розвиток та зміна клімату. Ці стратегії мають великий потенціал для забезпечення процвітання та добробуту ЄС, а також впливу на глобальну сцену. Важливо, щоб майбутні стратегії ЄС спадкували ці цінні принципи та продовжували забезпечувати сталість та прогрес в Європі.

Список використаних джерел

1. "Європа 2020": нова стратегія розвитку. URL: <https://fra.org.ua/uk/an/publikatsii/analitika/ievropa-2020-nova-strategie-hia-rozvitku>
2. Міжнародні інтеграційні стратегії. Європа 2020: мета, завдання, механізм реалізації. URL: <https://studfile.net/preview/11959171/page:5>
3. Стратегія «Європа-2020»: у центрі – людина. URL: <http://dialog.lviv.ua/strategiya-yevropa-2020-u-tsentri-lyudina/>
4. Європейський Зелений Курс. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobotnictvo/klimat-yevropejska-zelena-ugoda>
Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

Т.І. Полковникова, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В ЄС ТА УКРАЇНІ

Електронна торгівля стала однією з галузей світової економіки, що найбільш динамічно розвивається під впливом пандемії COVID-19 та зростання електронної комерції. Європейський Союз та Україна не є винятком, це відчувається на ринку електронної торгівлі.

Однією з головних тенденцій є зростання використання мобільних пристроїв та платіжних систем в електронній торгівлі. За даними Євростат, у 2020 році більш ніж половина населення ЄС здійснювала покупки в Інтернеті, а також збільшився обсяг покупок з мобільних пристроїв. Україна також відзначила зростання електронної торгівлі, зокрема покупок з мобільних пристроїв та з використанням платіжних систем.

Іншою тенденцією є зростання електронної торгівлі з використанням штучного інтелекту та машинного навчання. В ЄС та Україні це вже застосовується в забезпеченні персоналізованого досвіду користувача, віртуальних помічників та рекомендаційних систем.

Третьою тенденцією є збільшення ринку електронної торгівлі в глобальному масштабі. Україна та ЄС знаходяться на різних етапах розвитку електронної торгівлі, проте обидві сторони активно розширюють межі електронної торгівлі за їх межамі. Європейський Союз активно веде переговори щодо угод про вільну торгівлю з різними країнами світу, що може зробити електронну торгівлю більш доступною та привабливою для більшої кількості підприємств та споживачів. Україна також активно сприяє розвитку міжнародної електронної торгівлі, сприяючи експорту товарів з України через електронні платформи [2].

Щодо перспектив розвитку електронної торгівлі, деякі з найважливіших факторів включають забезпечення безпеки та захисту персональних даних споживачів, вдосконалення інфраструктури для електронної торгівлі та підтримки малого та середнього бізнесу. У ЄС, щоб забезпечити безпеку споживачів, введені були правила захисту даних та електронної ідентифікації, а також рекомендації щодо правил електронної торгівлі. Україна також відзначила важливість захисту персональних даних, запровадивши власний закон про захист персональних даних та планується введення нових нормативних актів для захисту прав споживачів у мережі Інтернет.

Щодо інфраструктури, ЄС активно сприяє розвитку цифрової інфраструктури та відкритих даних. Україна також активно розширює свою цифрову інфраструктуру та впроваджує нові технології для підтримки електронної торгівлі.

Підтримка малого та середнього бізнесу також є важливим фактором для розвитку електронної торгівлі в обох регіонах. ЄС та Україна надають різноманітну підтримку малим та середнім підприємствам, щоб допомогти їм розвиватись в електронному середовищі та конкурувати з більшими компаніями.

Іншим важливим фактором для розвитку електронної торгівлі є забезпечення легкого доступу до міжнародного ринку. ЄС та Україна активно працюють над підписанням угод про вільну торгівлю з різними країнами світу, що може сприяти зростанню міжнародної торгівлі та забезпечити нові можливості для підприємств, які займаються електронною торгівлею. Електронна торгівля в ЄС та Україні є важливим елементом економіки та має значний потенціал для подальшого розвитку. Забезпечення безпеки та захисту персональних даних, підтримка малого та середнього бізнесу та забезпечення легкого доступу до міжнародного ринку є ключовими факторами для успішного розвитку електронної торгівлі [3].

Одним з важливих аспектів електронної торгівлі є її вплив на споживачів. Зростання популярності електронної торгівлі в ЄС та Україні дозволяє споживачам швидко та зручно придбавати товари та послуги з будь-якого місця та в будь-який час. Це сприяє зростанню конкуренції між підприємствами та забезпечує більший вибір для споживачів. Однак, важливо забезпечити безпеку споживачів при здійсненні покупок в електронному середовищі. ЄС та Україна приділяють велику увагу захисту прав споживачів в електронній торгівлі та впроваджують різноманітні заходи для забезпечення безпеки та захисту їх особистих даних.

Окрім того, електронна торгівля в ЄС та Україні має великий потенціал для зменшення витрат на логістику та збільшення швидкості доставляння товарів. Розвиток нових технологій, таких як Інтернет речей та блокчейн, можуть значно полегшити та прискорити процеси логістики в електронній торгівлі.

Узагальнюючи, електронна торгівля є важливим елементом економіки в ЄС та Україні, що має значний потенціал для подальшого розвитку та забезпечення економічного зростання. Інтеграція новітніх технологій, підтримка малого та середнього бізнесу, забезпечення безпеки та захисту персональних даних, а також легкий доступ до міжнародного ринку є ключовими факторами, які можуть забезпечити успішний розвиток електронної торгівлі

Отже, електронна торгівля в ЄС та Україні є невіддільною складовою сучасної економіки, яка має значний потенціал для розвитку та забезпечення економічного зростання. Завдяки широкому доступу до Інтернету та розвитку нових технологій, електронна торгівля забезпечує споживачам зручність та швидкість в покупках, а також забезпечує підприємствам можливість збільшення своєї клієнтської бази та ринку збуту.

Однак, важливо забезпечити безпеку та захист прав споживачів в електронному середовищі, а також підтримку малого та середнього бізнесу. З цією метою, ЄС та Україна вживають різноманітні заходи для забезпечення безпеки та захисту прав споживачів в електронній торгівлі. Інтеграція новітніх технологій, таких як Інтернет речей та блокчейн, може значно полегшити та прискорити процеси логістики в електронній торгівлі. Крім того, легкий доступ до міжнародного ринку може забезпечити нові можливості для підприємств та сприяти подальшому розвитку електронної торгівлі в ЄС та Україні [1].

У підсумку, електронна торгівля має великий потенціал для подальшого розвитку в ЄС та Україні, та може стати ключовим фактором економічного зростання та розвитку бізнесу. Проте, важливо вживати заходи для забезпечення безпеки та захисту прав споживачів, підтримки малого та середнього бізнесу, та інтеграції новітніх технологій, щоб приваблювати нових клієнтів та збільшувати прибутки підприємств. Крім того, держави повинні забезпечувати регулятивне середовище, що відповідає вимогам розвитку електронної торгівлі, та забезпечувати рівні умови конкуренції на ринку.

Україна в останні роки вже досить успішно впроваджує електронну торгівлю, що підтверджується зростанням обсягів продажу товарів та послуг в Інтернеті. Однак, є певні проблеми, зокрема – низький рівень довіри до електронної торгівлі та недостатній рівень розвитку платіжних систем. Тому, для подальшого розвитку електронної торгівлі в Україні необхідно залучати нові інвестиції, розвивати платіжні системи та забезпечувати безпеку покупок для споживачів.

Електронна торгівля є важливою галуззю економіки ЄС та України, яка має великий потенціал для розвитку та забезпечення економічного зростання. Для успішного розвитку електронної торгівлі важливо забезпечити безпеку та захист прав споживачів, підтримку малого та середнього бізнесу, інтеграцію новітніх технологій та розвиток платіжних систем. Тільки в такому разі електронна торгівля зможе стати важливим фактором розвитку економіки та підтримки підприємницького середовища в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Тардаскіна Т.М. Електронна комерція: Навчальний посібник / Тардаскіна Т.М., Т19 Стрельчук Є.М., Терешко Ю.В. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. 244 с.
2. Kulchytskyi, I., Nochvay, V., Oleksyuk, L., Prykhodko, O. & Koryavets, M. (2019). Integration of Ukraine into the European Union's Single Digital Market: challenges, possibilities and barriers: Report by the Ukrainian side of the EU-Ukraine civil society dialogue. EU-Ukraine civil society platform. Kyiv, 17 p.
3. OECD (1999). Economic and Social Impact of Ecommerce: Preliminary Findings and Research Agenda. OECD Digital Economy Papers, No. 40, OECD Publishing, Paris. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1787/236588526334>

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

Д.Р. Прежина, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЦІЛІ, ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ «ЄВРОПА-2020»

Стратегія «Європа 2020» була запропонована Європейською Комісією в березні 2010 року. Вона представляє собою комплексний десятирічний план зростання, спрямований на сприяння економічному розвитку та соціальній єдності між державами-членами Європейського Союзу [1]. Основні цілі стратегії охоплюють три ключові сфери: розумне, стійке та інклюзивне зростання. Для досягнення цих цілей стратегія виділяє кілька пріоритетних завдань, які мають вирішити ЄС та його країни-члени.

Стратегія «Європа 2020» побудована на трьох взаємодоповнюючих стовпах зростання: розумне зростання, стійке зростання та інклюзивне зростання. Ці цілі спрямовані на вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем, з якими стикається Європейський Союз.

Спочатку розглянемо «розумне зростання». Стратегія підкреслює важливість інновацій та досліджень для стимулювання економічного зростання та глобальної конкурентоспроможності. Вона встановлює ціль інвестувати 3% ВВП ЄС у дослідження та розробки (НДДКР) до 2020 року [1]. Крім того, стратегія передбачає створення «Інноваційного союзу» для покращення базових умов для інновацій та сприяння комерціалізації результатів досліджень [5].

Освіта: Стратегія «Європа 2020» визначає освіту як вирішальний фактор розумного зростання. Він встановлює дві основні цілі: скоротити рівень тих, хто раніше залишив школу, до рівня нижче 10% і збільшити частку 30-34-річних з вищою освітою принаймні до 40% до 2020 року [1]. Стратегія також наголошує на ролі місцевих і регіональних органів влади в досягненні цих цілей і закликає до міцнішого партнерства між усіма рівнями управління [2].

Цифрове суспільство: стратегія підкреслює важливість цифрового суспільства для економічного зростання та соціальної інтеграції. Вона спрямована на підвищення цифрової грамотності та навичок, надання кращого доступу до онлайн-сервісів і сприяння розгортанню високошвидкісного ширококутного зв'язку в усьому ЄС [1].

Стійке зростання розглядає такі сфери, як зміна клімату та енергетика, конкурентоспроможність та ефективність використання ресурсів.

Зміна клімату та енергетика: Стратегія «Європа 2020» визнає нагальну потребу у вирішенні проблеми зміни клімату та енергетичної стійкості. Вона встановлює амбітні цілі, зокрема скорочення викидів парникових газів на 20% порівняно з рівнем 1990 року, підвищення енергоефективності на 20% і 20% частку відновлюваної енергії в енергетичному балансі ЄС до 2020 року [1].

Щоб забезпечити сталі зростання, стратегія спрямована на підвищення конкурентоспроможності європейських галузей промисловості шляхом сприяння розвитку нових технологій, підтримки малих і середніх підприємств і зміцнення єдиного ринку [3].

Стратегія фокусується на ефективності використання ресурсів як засобу відокремлення економічного

зростання від використання ресурсів та енергії. Цієї мети має бути досягнуто за допомогою таких ініціатив, як флагманська ініціатива «Ресурсоефективна Європа», яка сприяє переходу до циркулярної економіки та сталих моделей споживання [5].

Інклюзивне зростання розглядає такі теми, як зайнятість, зменшення рівня бідності та соціальна інтеграція.

Стратегія «Європа 2020» встановлює ціль досягнення 75% рівня зайнятості для осіб у віці 20–64 років до 2020 року. Щоб досягти цього, стратегія наголошує на необхідності реформування ринку праці, розвитку нових навичок і сприяння навчанню впродовж життя [2].

Стратегія спрямована на те, щоб до 2020 року щонайменше 20 мільйонів людей позбулися ризику бідності та соціальної ізоляції. Також наголошує на важливості інтегрованого підходу, який поєднує підтримку доходів, доступ до якісних послуг та інклюзивні ринки праці для досягнення цієї мети.

Також стратегія спрямована на сприяння соціальній єдності шляхом заохочення рівних можливостей, боротьби з дискримінацією та підтримки вразливих груп. Ця мета тісно пов'язана з фокусом стратегії на зайнятості та освіті [3].

Крім того, вона наголошує на ролі місцевих і регіональних органів влади у сприянні соціальному залученню та реалізації цільових заходів для задоволення конкретних потреб уразливих верств населення.

У Стратегії «Європа 2020» виділено декілька завдань, які ЄС визначає пріоритетними для досягнення ключових цілей розумного сталого та інклюзивного зростання.

По-перше, це покращення досліджень і розробок та збільшення інвестицій у НДДКР. Щоб досягти мети ЄС щодо інвестування 3% у дослідження та розробки до 2020 року, ця стратегія передбачає збільшення державного та приватного фінансування [1].

Підкреслюється важливість більш ефективного розподілу ресурсів. Стратегія наголошує на важливості створення партнерства між бізнесом, державними органами влади та дослідницькими установами для сприяння комерціалізації та інноваційним результатам досліджень [1].

Щоб досягти мети скоротити рівень тих, хто покидає школу, нижче 10%, стратегія «Європа 2020» заохочує країни-члени впроваджувати комплексну освітню політику, спрямовану на усунення причин раннього покидання школи та сприяння доступу всіх до якісної освіти [3].

Щоб досягти цілі збільшення частки 30-34-річних із вищою освітою принаймні до 40 відсотків, стратегія наголошує на необхідності реформування систем вищої освіти, зосереджених на розширенні доступу, покращенні якості та сприянні тривалості життя. навчання [2].

Стратегія «Європа 2020» підкреслює важливість політики на ринку праці, яка сприяє створенню робочих місць, підвищує гнучкість ринку праці та заохочує набуття нових навичок. Також наголошується на ролі місцевих і регіональних органів влади у впровадженні цієї політики та сприянні інклюзивним рынкам праці [2].

Для досягнення цілей щодо скорочення бідності та соціальної інтеграції стратегія передбачає цілеспрямовані заходи щодо вразливих груп, таких як ті, хто живе в бідності, мігранти та люди з обмеженими можливостями [3].

Також стратегія «Європа 2020» заохочує перехід до низьковуглецевої економіки шляхом інвестицій у чисті технології, сталий транспорт та енергоефективну інфраструктуру.

Встановлення мети досягти 20% частки відновлюваної енергії в енергетичному балансі ЄС вимагає значних інвестицій в інфраструктуру та виробництво відновлюваної енергетики.

Заохочується прийняття та реалізація ефективних стратегій поводження з відходами для зменшення виробництва відходів, підвищення рівня переробки та мінімізації захоронення [1].

Стратегія закликає до переходу до «кругової економіки», яка наголошує на ефективному використанні ресурсів, замкнених процесах і сталих моделях споживання. Вирішуючи пріоритетні завдання, ЄС та країни-члени можуть працювати над досягненням амбітних цілей, визначених у Стратегії «Європа 2020». Це сприятиме більш інклюзивному, конкурентоспроможному та стійкому Європейському Союзу [5].

Тепер треба оцінити прогрес у досягненні цілей Стратегії «Європа 2020».

Незважаючи на економічні проблеми, з якими ЄС зіткнувся в останнє десятиліття, було досягнуто прогресу в галузі досліджень та інновацій, про що свідчить збільшення інвестицій у дослідження та розробки, а також розвиток і розширення Європейського дослідницького простору. Ціль у 3% досягнута не всіма членами, тож є куди вдосконалюватися.

Стратегія «Європа 2020» призвела до значних покращень у системі освіти: більше людей закінчують вищу освіту, а менше учнів залишає школу передчасно. Цифрове суспільство також виросло завдяки тому, що більше людей мають доступ до високошвидкісного Інтернету та більшу цифрову грамотність у ЄС.

У багатьох державах-членах рівень зайнятості зріс, і було реалізовано декілька ініціатив щодо зменшення бідності та сприяння соціальному залученню. Цілі щодо скорочення бідності та зайнятості не були досягнуті повністю, і досі існують розбіжності між державами-членами [1].

Незважаючи на прогрес, досягнутий у багатьох сферах Стратегією «Європа-2020», все ще існують значні розбіжності, причому деякі країни-члени відстають у показниках зайнятості, економічного зростання та соціальної інтеграції. Ці розбіжності вказують на необхідність політики та втручання, адаптованих до викликів різних регіонів і груп населення. [3].

Хоча ЄС досяг деяких своїх енергетичних і кліматичних цілей, результати неоднакові, і деякі країни-члени все ще значною мірою покладаються на викопне паливо. Поточних цілей недостатньо для досягнення

довгострокової мети обмежити глобальне потепління значно нижче 2 градусів Цельсія [5].

Бідність і соціальне відчуження зберігаються. Незважаючи на те, що стратегія «Європа 2020» сприяла зменшенню бідності та відторгнення від соціальних послуг, ці проблеми все ще залишаються актуальними для мільйонів жителів ЄС. Комплексний підхід стратегії подолання бідності реалізований не повністю. Це призводить до обмеженого прогресу та потреби у більш комплексній політиці та цільових програмах [3].

Стратегія «Європа 2020» представляє амбітну дорожню карту для лідерів Європейського Союзу, які прагнуть до розумного, сталого та інклюзивного економічного розвитку протягом десяти років. Завдяки визначенню пріоритетів ключових цілей і тих завдань, що входять до сфери його компетенції, було досягнуто помітних успіхів у дослідженнях та інноваціях, освіті, цифровому суспільстві та зайнятості, хоча проблеми все ще існують, коли мова йде про економічні відмінності між державами-членами, пом'якшення наслідків зміни клімату, подолання бідності та соціальної ізоляції. Необхідно адаптувати політики для задоволення різних потреб держав-членів ЄС, а також сприяти співпраці та координації між інституціями ЄС, національними урядами, місцевими органами влади та зацікавленими сторонами для підвищення конкурентоспроможності, стабільності та інклюзивності. Потрібні постійні зусилля щодо інновацій, сталого розвитку та соціальної інтеграції, а також індивідуальних втручань, розроблених спеціально для окремих регіонів та груп населення.

Список використаних джерел

1. Europe 2020 strategy. Involvement of the EESC. URL: <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-01-14-110-en-c.pdf>
2. Europe 2020 – A Promising Strategy. URL: <https://www.intereconomics.eu/contents/year/2010/number/3/article/europe-2020-a-promising-strategy.html>
3. Europe 2020 Strategy. Local and regional governments are essential for its shaping and implementation. URL: https://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/CEMR_response_consultation_Europe_2020_Strategy_EN.pdf
4. Europe 2020 Strategy. URL: <https://www.eapn.eu/what-we-do/policy-areas-we-focus-on/europe-2020-strategy/>
5. The implementation of the Strategy Europe 2020 objectives in European Union countries: the concept analysis and statistical evaluation. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11135-016-0454-7>

Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

В.Р. Проскура, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ПЕРЕДУМОВИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЙ КРАЇН ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ УГРУПУВАНЬ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 21 СТОЛІТТЯ.

Перед кожною країною на певному етапі її розвитку часто постає питання про необхідність об'єднання з тією чи іншою країною у військовий чи економічний блок, інтегруватися в ту чи іншу спільноту з можливою частковою втратою свого суверенітету, але з перспективою економічного процвітання чи досягнень в інших сферах.

Неучасть же в цьому процесі може загрожувати серйозними втратами. Починаючи з 1990-х років, інтеграційні об'єднання у всьому світі динамічно розвивались і зміцнювались. Сформувався багато блоків, що перебувають на різних рівнях інтеграційного зближення. Більшість з них проголошує своєю метою вихід на інтеграційну стадію економічної співпраці. Це, зокрема, такі угруповання, як ЄС, НАФТА, АСЕАН. Слід зауважити, що інтеграція передбачає делегування права прийняття рішень органам управління, функціонери яких не репрезентують інтереси країн, громадянами яких вони є. При цьому, прийняття рішень не потребує однаковості; вони також обов'язкові для всіх держав-учасниць. Рішення інтеграційних органів мають виконуватися без подальших узгоджень і обговорень у національних законодавчих органах, що обумовлює формування нової юридичної структури наднаціонального характеру, повноваження якої практично перевищують повноваження законодавчих і виконавчих структур держав-учасниць. Інтеграція в аспекті світового господарства ще не спостерігається. Вона має місце лише в деяких регіонах [1].

Можна вважати, що „інтеграція як процес” має глобальні масштаби, а „інтеграція як відносини” формується як регіональний стан. Поняття „інтеграція” у значенні „регіональна, політична або економічна” широко використовується в політичній і політологічній літературі для характеристики сучасних процесів формування соціальних систем супердержавного (міждержавного) і субдержавного рівнів. Аналіз процесів інтеграції у політичних і соціальних науках припускає постановку питання про те, „чи може ціле бути більшим, ніж сума його складових”, чи можуть групи людей складати органічне ціле. Це органічне виступає як комплекс елементів, що перебуває у взаємозалежності, де зміни в одному з елементів позначаються на становищі і стані інших складових системи елементів.

Регіональний рівень інтеграції базується на спільності територіальних кордонів держав, які інтегруються, на схожих шляхах історичного розвитку, які доповнюються природним, економічним, транспортнокомунікаційним, науково-технічним потенціалом, а також на спільності економічних проблем, зовнішньополітичних та геополітичних інтересів. Об'єктивність та закономірність європейської інтеграції обґрунтовувало багато теоретиків.

На сучасному етапі проблемі інтеграції приділяється багато уваги. З розвитком європейських інтеграційних процесів, їх поширенням на нові сфери суспільного життя, появою нових, складніших

інтеграційних завдань, пов'язаних як з поглибленням інтеграції, так і з розширенням самого інтеграційного об'єднання, активізувалися також і спроби теоретичного осмислення феномена європейської інтеграції, пошуку нових, принципово відмінних від федералістських, функціоналістських та неофункціоналістських підходів до вивчення європейської інтеграції. Сучасні дослідники прагнуть врахувати основні прогалини федералістських, функціоналістських і неофункціоналістських досліджень європейської інтеграції й використати найбільш життєздатні та перевірені практикою положення як перелічених вище концепцій, так і категорії структурно-функціонального аналізу, системний підхід та інші дослідницькі методи сучасної соціологічної науки [2].

Цей напрям розвитку європейської інтеграції знаходить підтримку не лише в науковому середовищі, але й серед ортодоксальних політичних кіл країн ЄС та (все частіше) серед технократичної бюрократії його наднаціональних інститутів: Європейської комісії і Європейського парламенту.

Аналіз сучасного стану розвитку європейських інтеграційних процесів неможливий без врахування історії розвитку ідеї об'єднання Європи та основних теоретичних підходів, що розвивалися протягом кількох сторіч європейської історії. Тому вивчення різних аспектів і форміснування „європейської ідеї” має важливе значення для розуміння суті всіх сучасних теорій і концепцій створення об'єднаної Європи, а також практичних заходів щодо їх реалізації [3].

В умовах, коли в ЄС відбувається пошук стратегічних шляхів розвитку, трансформації внутрішньої структури і географічного розширення через приєднання нових членів, теоретичне визначення майбутнього ЄС знову стало актуальним завданням для політичних еліт і наукової спільноти. Виникнення згаданих моделей європейської інтеграції зумовлене об'єктивною необхідністю пошуку нових шляхів інтеграційного розвитку, неможливістю подальшого географічного розширення ЄС без кардинальних концептуальних змін у підходах до європейського будівництва, необхідністю формування не стільки інтеграційних моделей, скільки нової концепції, що включає обґрунтовану філософію нового Союзу, нову логіку його розвитку.

Отже, усі ці концепції і теорії щодо вивчення феномена інтеграції лягли в основу вироблення програм і проєктів ЄС, деякі з них вже реалізовано. На нашу думку, жоден з довготривалих проєктів, таких, наприклад, як ЄС, не може не підкріплюватись науковими розробками. Досвід свідчить також, що прогрес на шляху до європейського об'єднання радше досягається через визначення точних і зрозумілих цілей, ніж через проголошення загальних принципів. Безперечно, саме це мав на увазі Р. Шуман, коли 1950 року заявляв: „Європу не можна побудувати одним махом або ж суцільною конструкцією; її буде збудовано шляхом конкретних досягнень, які закладатимуть, перш за все, практичний досвід колективізму”, слід зазначити, що країни, які бажають вступити до ЄС, мають свою історію, свій менталітет, свої традиції, свої моделі економічного розвитку. Тому в інтересах довгострокового розвитку всього європейського континенту інтеграційний процес має бути підкріплений науковими програмними підходами, у яких повинні бути окреслені як позитивні, так і негативні сторони як для країн-апліканта, що бажає інтегруватися, так і для всієї Європи.

Список використаних джерел

1. Сутність, головні передумови і цілі інтеграційних процесів у світовому господарстві. URL: <https://buklib.net/books/27736/>
2. Особливості інтеграційних процесів. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3360>
3. Тоді Філіп. Нарис історії Європейського Союзу. К.: К.І.С., 2001. 142 с.
Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

К.О. Радиш, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

УНІКАЛЬНІСТЬ ЄС: БІЛЬШЕ, НІЖ МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕНШЕ, НІЖ ДЕРЖАВА

Унікальність Європейського Союзу полягає в тому, що він є більшим, ніж звичайна міжнародна організація, але меншим, ніж повноцінна держава.

ЄС було створено для забезпечення миру та процвітання на континенті, а також для захисту спільних інтересів країн-членів. Однак, порівняно з іншими міжнародними організаціями, ЄС має дуже широкий спектр повноважень. На відміну від звичайних міжнародних організацій, ЄС не тільки координує співпрацю між своїми членами, а й має власну законодавчу, виконавчу та судову владу. Він має свій власний бюджет, а також може проводити переговори з іншими країнами та міжнародними організаціями [1;4].

Проте ЄС не є державою, оскільки не має суверенітету, що характерно для держав. Наприклад, кожна держава-член має свою власну внутрішню політику. Також кожна держава-член має право вето на рішення ЄС у певних питаннях. ЄС не має конституції. Кожна країна-член має свої власні законодавчі та виконавчі органи, які зберігають свою владу та суверенітет.

ЄС забезпечує збереження національної ідентичності та культури кожної країни-члена, одночасно пропонує спільні рішення для забезпечення загального благополуччя. Це дає можливість країнам-членам працювати разом для досягнення спільної мети, зберігаючи свою незалежність та свободу в прийнятті рішень. ЄС забезпечує свої країни-члени безпекою та захистом, в тому числі від загроз, які вимагають спільних дій, наприклад, від тероризму, кібератак, міграційної кризи тощо. Країни-члени ЄС також співпрацюють у сфері енергетики, науки та технологій тощо, що дозволяє їм ефективніше використовувати ресурси та забезпечувати свій розвиток [1;4].

Унікальність ЄС також полягає в його здатності до адаптації та реагування на зміни в світі. Криза, викликана COVID-19, стала одним з найбільших викликів для Європейського Союзу. Щоб боротися зі швидким

поширенням хвороби та її наслідками, ЄС прийняв ряд рішень та дій, які мали на меті захистити здоров'я громадян, підтримати економіку та забезпечити координацію між державами-членами. Одним з перших рішень, які прийняв ЄС, було запровадження тимчасових обмежень на в'їзд у країни ЄС для громадян з інших країн, де були зафіксовані випадки COVID-19. Крім того ЄС підтримував здійснення міжнародних зусиль у боротьбі зі спалахом хвороби та співпрацював з ВООЗ. Для забезпечення економічної стабільності ЄС випустив пакет допомоги в розмірі €750 мільярдів євро, який складався з різноманітних інструментів та програм. Цей пакет мав на меті підтримати національні економіки, допомогти підприємствам, які постраждали від кризи, та забезпечити необхідні ресурси для боротьби зі спалахом хвороби. Крім того ЄС прийняв ряд заходів для забезпечення координації між державами-членами, зокрема щодо закупівлі та розподілу медичного обладнання, ліків та іншої необхідної продукції. Це допомогло запобігти конкуренції між країнами та забезпечити рівний доступ до необхідних ресурсів [2].

Brexit також став великим викликом для Європейського Союзу. В результаті виходу Великої Британії у Європейському Союзі відбулися зміни в багатьох сферах, включаючи торгівлю, економіку, безпеку, міграцію тощо. ЄС розробив та ухвалив декілька документів, які мали на меті забезпечити порядок під час виходу Великої Британії зі спільноти. Так, було укладено Угоду про вихід Великої Британії з ЄС. Крім того, було укладено Угода про майбутні відносини між ЄС та Великою Британією, яка містить положення про торгівлю, економічне співробітництво, безпеку, міграцію та інші аспекти взаємин між країнами. Ухвалення цих угод допомогло запобігти хаосу та нестабільності, які можуть виникнути при виході країни зі спільноти без узгоджених правил та процедур. Однак довгостроковий вплив Brexit на економіку та інші сфери в ЄС та Великій Британії важко передбачити та оцінити в повній мірі, оскільки він є складним та багатогранним. Зараз ЄС продовжує співпрацювати з Великою Британією та розглядає можливості для подальшого розвитку взаємовідносин [2].

Отже, унікальність ЄС полягає у його спроможності до співпраці, підтримки та координації між країнами-членами, які забезпечують не тільки мир та процвітання на континенті, але і глобальний вплив на світову сцену. ЄС є важливим гравцем у світовій політиці, що дає можливість досягнення спільних цілей для всіх країн-членів, зберігаючи їхню суверенність та незалежність.

Список використаних джерел

1. Короткий посібник про ЄС. URL: <https://op.europa.eu/webpub/com/short-guide-eu/uk/>
2. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://european-union.europa.eu/index_en
3. A Beginner's guide to the European Union. URL: <https://ukandeu.ac.uk/wp-content/uploads/2022/11/92488-UKIN-A-Beginners-Guide-toe-the-EU-v3.pdf>
4. The Identification of the EU as a New Kind of International Organisation. URL: <http://opiniojuris.org/2022/11/19/the-identification-of-the-eu-as-a-new-kind-of-international-organisation/>

Науковий керівник: Г.В. Щолокова, канд. політ. наук, доц.

Н.С. Рашевська, викладач

ВСП «Технологічний фаховий коледж ДДТУ, м. Дніпро, Україна.

ЦІЛІ, ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ «ЄВРОПА-2020»

Необхідність впровадження в Україні Стратегії сталого розвитку зумовлена чинниками внутрішнього і зовнішнього характеру:

- у зв'язку з ухваленням на Саміті ООН зі сталого розвитку 17 глобальних Цілей сталого розвитку на період до 2030 року потребує актуалізації [Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020"](#);

- в Україні внаслідок домінування протягом багатьох років ресурсо- та енергоємних галузей і технологій, сировинної орієнтації експорту та надмірної концентрації виробництва у промислових регіонах сформувалася така структура управління розвитком, яка загалом є неефективною та екологічно небезпечною;

- рівень економічного розвитку та добробуту населення не відповідає природному, науково-технічному, аграрно-промислому потенціалу України та кваліфікаційно-освітньому рівню населення, соціально-історичним і культурним традиціям народу України;

- Україна має міжнародні зобов'язання щодо сталого розвитку, визначені стратегічними документами ООН;

- основою для впровадження інноваційних перетворень в Україні у напрямі сталого розвитку є [Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом](#);

- у розроблених та затверджених стратегічних загальнодержавних, галузевих та регіональних документах не повною мірою відображені цілі та завдання сталого розвитку;

- українські вчені підготували наукове обґрунтування переходу України до сталого розвитку та була сформована відповідна громадська підтримка цього процесу [1].

Стратегія «Європа-2020»: у центрі – людина

Розглянемо детально про те, як виглядає ієрархія стратегічного планування у Європі, як європейці планують своє майбутнє і за допомогою яких інструментів реалізують свої мрії.

Перш за все, у центрі головного стратегічного документу Євросоюзу стоїть Людина, «соціальний капітал». У стратегії «Європа-2020» закладено всього 5 показників, досягнути яких планується шляхом реалізації даної стратегії:

- рівень зайнятості населення у віці 20-64 років повинен становити 75%;

- інвестиції у наукові дослідження та розробки повинні складати 3% від ВВП Євросоюзу;
- скорочення викидів вуглекислого газу до 30%;
- частка осіб, які передчасно залишили школу не повинна перевищувати 10%, не менше 40% молоді повинні мати вищу освіту;
- скорочення на 20 млн. кількості осіб, яким загрожує небезпека опинитись за межею бідності.

Як ми бачимо, кожен із цих показників спрямований на людину. Натомість не визначається скільки заводів буде побудовано, скільки кілометрів доріг прокладено – все це лише інструменти для досягнення згаданих 5 показників.

У стратегії «Європа-2020», яка охоплює 28 держав, всього три лаконічних пріоритети:

- розумний розвиток (оснований на знаннях та інноваціях);
- сталий розвиток (більш ефективне використання ресурсів, захист довкілля);
- розвиток, що сприяє соціальній та територіальній згуртованості.

Також в рамках стратегії визначено 7 ключових ініціатив:

- поліпшення фінансування наукових досліджень і інновацій, щоб гарантувати, що інноваційні ідеї можуть бути перетворені на нові продукти і послуги;
- підвищення ефективності систем освіти і полегшення вступу молоді на ринок праці; поширення високошвидкісного Інтернету;
- перехід до низьковуглецевої економіки, більш широке використання відновлюваних джерел енергії, модернізація транспортного сектору і підвищення енергоефективності;
- поліпшення бізнес-середовища, особливо для малих і середніх підприємств, а також підтримки розвитку сильної і стійкої виробничої бази, здатної конкурувати на світових ринках; модернізація ринків праці та розширення можливостей людей шляхом навчання протягом усього життя з метою підвищення професійної активності та адаптованості до попиту на ринку праці;
- забезпечення соціальної та територіальної згуртованості, щоб вигоди від економічного зростання та зайнятості були якомога більш поширеними, а люди, що живуть в умовах бідності та соціальної ізоляції, мали можливість жити гідно і брати активну участь у житті суспільства [2].

Бюджет Стратегії становить 336 млрд. євро. Фінансовим інструментом її реалізації є «Політика згуртованості на 2014-2020 роки. Інвестиції в європейські регіони». Всі регіони Європи розділяються на три групи: менш розвинені регіони – тут максимальна частка співфінансування проектів з бюджету ЄС становить 75-85%; перехідні регіони – тут частка співфінансування становить 60%; більш розвинені регіони – тут частка співфінансування складає 50%.

На один щабель нижче стоять стратегії розвитку для регіонів Європи. Таких стратегій є 4:

- для країн басейну Балтійського моря;
- для держав Дунайського регіону;
- для держав Адриатико-Іонічного регіону;
- для держав Альпійського регіону.

Наприклад, сусідня із Україною Польща охоплена Стратегією Європейського Союзу для регіону Балтійського моря, яка розроблена для 8 держав-членів ЄС, розташованих в басейні Балтійського моря. Головні пріоритети «балтійської» Стратегії: створення умов для сталого довкілля; розвиток добробуту в регіоні; зростання доступності і туристичної привабливості регіону; забезпечення безпеки і охорони в регіоні.

Також на рівні Євросоюзу розробляються і реалізуються галузеві стратегії (наприклад, у сфері безпеки, культури, енергетики, транспорту, екології, освіти тощо) та програми. Важливим елементом програм ЄС є програми транскордонної співпраці, зокрема, вже згадана Польща бере участь у 9 різних транскордонних програмах спільно з тими чи іншими своїми сусідами.

Далі ієрархія стратегічного планування «опускається» на національний рівень. Розглянемо її, знову ж таки, на прикладі Польщі. Два головних стратегічних документи Польщі – Довгострокова стратегія розвитку Польщі до 2030 року і Середньострокова стратегія розвитку Польщі до 2020 року.

Головна ціль, визначена у Довгостроковій стратегії, полягає у покращенні якості життя поляків, що вимірюється як якісними показниками (рівень довіри мешканців, рівень суспільної активності, рівень ефективності установ), так і величиною та темпами зростання валового регіонального продукту – всього для оцінки реалізації стратегії запропоновано 70 різних показників. У Документі визначено 3 стратегічні цілі:

1. Конкурентоспроможність та інноваційність економіки (модернізація).
2. Зрівноваження потенціалу розвитку польських регіонів (дифузія).
3. Ефективність держави (ефективність).

Якщо Довгострокова стратегія окреслює сценарії розвитку країни та орієнтири – куди мають рухатися поляки, то Середньострокова (а це майже 300 сторінок) містить детальний опис стратегічних, операційних цілей та напрямків діяльності, а також фінансові ресурси та систему її реалізації.

Україна робить лише перші кроки на шляху до повноцінного запровадження стратегічного планування на усіх щаблях управління. Для порівняння, Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» є документом, де просто перелічені 62 реформи, які необхідно здійснити в країні. З них коротко описані 10 першочергових реформ, інші 52 навіть не розшифровані, подано лише їх назви, наприклад «реформа освіти» [2]. На відміну від польських стратегічних документів, у Стратегії «Україна-2020» немає жодних фінансових обрахунків та не вказані джерела і способи фінансування, не проаналізовано наявний стан держави. Варто зауважити, що

сьогодні вже триває робота над стратегією розвитку держави «Україна-2030», і цей документ, у випадку його затвердження, обіцяє бути значно більш ґрунтовним та деталізованим.

Список використаних джерел

1. Проект Закону України від 07.08.2018 № 9015. Про стратегію сталого розвитку України до 2030 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=332>
2. Стратегія «Європа-2020»: у центрі – людина. Європейський діалог. URL: <http://dialog.lviv.ua/strategiya-yevropa-2020-u-tsentri-lyudina/>

К.А. Руденко, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЄС ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Європейський Союз (ЄС) був рушійною силою економічного та соціального розвитку своїх держав-членів. Протягом багатьох років ЄС накопичив значний досвід у формуванні політики та стратегій, які сприяли зростанню та прогресу його країн-членів. Україна, як країна, яка прагне приєднатися до ЄС, може скористатися досвідом ЄС у розробці стратегії власного соціально-економічного розвитку.

ЄС має довгу історію підтримки економічного розвитку за допомогою різних механізмів, таких як програми фінансування, інвестиційні ініціативи та політичні рамки. Ці механізми були розроблені для сприяння економічному зростанню, створенню робочих місць і покращенню рівня життя громадян. Україна може використати цей досвід для розробки власної стратегії економічного розвитку, адаптованої до її унікального контексту.

Однією з ключових сфер, де досвід ЄС може бути цінним для України, є сприяння інноваціям та підприємництву. ЄС створив інноваційні центри, дослідницькі центри та програми фінансування для підтримки досліджень і розробок, сприяння передачі технологій і сприяння підприємництву, орієнтованому на інновації. Україна може вчитися на передовому досвіді ЄС у розбудові екосистеми, що підтримує інновації та підприємництво, включаючи створення сприятливої нормативно-правової бази, надання доступу до фінансування та сприяння співпраці між науковими колами, промисловістю та урядом.

Деякі приклади цих зусиль включають:

- Horizon 2020: Програма ЄС з фінансування досліджень та інновацій, що підтримує передові проекти в різних секторах.
- ЕІТ (Європейський інститут інновацій і технологій): орган ЄС, який сприяє інноваціям і підприємництву через освіту, дослідження та інновації.
- SBA (Європейський закон про малий бізнес): ініціатива ЄС, яка створює сприятливе середовище для МСП за допомогою таких заходів, як доступ до фінансування та зменшення регуляторного тягаря.
- Startup Europe: Ініціатива ЄС, що сприяє стартапам і підприємництву через мережі, конкурси, фінансування та підтримку.
- ЕІС (Європейська рада з інновацій): ініціатива ЄС, що підтримує проривні інноваційні проекти за допомогою фінансування, наставництва та послуг підтримки бізнесу.
- DІNs (цифрові інноваційні центри): мережа місцевих екосистем ЄС, що підтримує бізнес у їхніх зусиллях з цифрової трансформації та інновацій за допомогою досвіду, обладнання для тестування та можливостей фінансування [1].

Іншою сферою, де Україна може скористатися досвідом ЄС, є сприяння сталому економічному розвитку. ЄС був в авангарді сприяння сталому розвитку, зосереджуючись на захисті навколишнього середовища, ресурсоефективності та соціальній інклюзивності. Україна може прийняти подібні принципи у власній стратегії економічного розвитку, інтегруючи екологічні та соціальні міркування у свою політику та програми. Це може включати інвестиції у відновлювані джерела енергії, просування практики циклічної економіки та забезпечення того, щоб економічне зростання було інклюзивним і приносило користь усім сегментам суспільства. Наприклад:

- Європейська зелена угода: стратегія ЄС щодо кліматично нейтральної економіки до 2050 року, сприяння декарбонізації, енергоефективності, циркулярній економіці тощо.
- Політика згуртованості: фінансування ЄС для економічного розвитку, зосередження на менш розвинених регіонах, сприяння інвестиціям у відновлювані джерела енергії, цифровізація тощо.
- План дій щодо економіки замкнутого циклу: ініціатива ЄС, яка сприяє економіці замкнутого циклу для мінімізації відходів і підвищення ефективності використання ресурсів.
- Стале фінансування: інтеграція сталого розвитку у фінансовий сектор через таксономію, зелені облігації, критерій ESG тощо.
- Горизонт 2020: Програма фінансування досліджень та інновацій ЄС, що підтримує проекти сталого розвитку.
- Механізм справедливого переходу: ініціатива ЄС, що підтримує регіони, які переходять до кліматично нейтральної економіки, зосереджуючись на відновлюваних джерелах енергії, перекваліфікації тощо [2].

Крім того, ЄС також розробив політику та програми для сприяння регіональному розвитку та зменшення регіональних розбіжностей між своїми державами-членами. Україна, будучи великою країною з різноманітними регіонами, може вчитися на досвіді ЄС у вирішенні регіональних диспропорцій та сприянні

збалансованому регіональному розвитку. Це може включати такі стратегії, як цільові інвестиції в інфраструктуру, освіту та охорону здоров'я в менш розвинених регіонах, а також сприяння регіональному співробітництву та налагодженню зв'язків з метою посилення синергії між різними регіонами. Наприклад:

- Політика згуртованості
- ЄФРР (Європейський фонд регіонального розвитку)
- Програми територіального співробітництва
- Стратегії розумної спеціалізації
- Програми розвитку села
- Фонди соціальних інвестицій
- Інноваційні центри та кластери
- ESIF (Європейські структурні та інвестиційні фонди) [3].

Також, ЄС також зробив сильний акцент на соціальному розвитку, включаючи сприяння соціальній єдності, соціальному залученню та соціальному захисту. ЄС розробив політику та програми для боротьби з бідністю, нерівністю та дискримінацією, а також для просування соціальних прав і соціального діалогу. Україна може використати досвід ЄС у сприянні соціальному розвитку, розробляючи політику та програми, які надають пріоритет соціальному забезпеченню, охороні здоров'я, освіті та соціальному захисту громадян, особливо найбільш уразливих груп. Наприклад:

- Європейський соціальний фонд (ESF): фінансує проекти, спрямовані на освіту, професійну підготовку, працевлаштування, соціальні послуги та соціальне підприємництво для вирішення соціальних проблем і сприяння соціальній інтеграції, можливостям працевлаштування та соціальної згуртованості.

- Гарантія молоді: спрямована на запобігання молодіжному безробіттю та підтримку молодих людей у виході на ринок праці, надаючи їм пропозиції щодо працевлаштування, освіти, учнівства чи навчання протягом певного періоду часу.

- Європейський стовп соціальних прав: схвалює принципи та права для сприяння соціальному захисту, рівним можливостям і справедливим умовам праці в державах-членах, включаючи такі сфери, як рівний доступ до ринку праці, справедлива заробітна плата, баланс роботи та особистого життя та доступ до основних послуг.

- Програма Erasmus+: підтримує освіту, навчання та молодіжні ініціативи, такі як студентські обміни, стажування та співпраця між навчальними закладами по всій Європі з метою сприяння соціальному залученню, міжкультурному взаєморозумінню та розвитку навичок [4].

Також, ЄС має добре налагоджену структуру для сприяння належному врядуванню, верховенству права та антикорупційним заходам. Україна, як країна, яка зіткнулася з проблемами в цих сферах, може навчитися досвіду ЄС у сприянні прозорості, підзвітності та доброчесності в управлінні. Це може включати такі заходи, як зміцнення інституцій, сприяння прозорості державних закупівель, підвищення незалежності судової влади та сприяння культурі етики та доброчесності в державному секторі. Наприклад:

- Європейський семестр: процес координації економічної політики між державами-членами ЄС, включаючи оцінку систем управління та верховенства права.

- Механізм співпраці та перевірки (CVM): Регулярний моніторинг та звітування про прогрес у судовій реформі, антикорупційних заходах та свободі ЗМІ в деяких країнах-членах ЄС.

- Європейське управління по боротьбі з шахрайством (OLAF): незалежний орган, який розслідує шахрайство та корупцію, пов'язану з фондами та програмами ЄС.

- Рамкова система боротьби з відмиванням грошей (AML): комплексна правова база для боротьби з відмиванням грошей і підвищення прозорості та підзвітності [5].

Підсумовуючи, можна сказати, що ЄС накопичив значний досвід у розробці стратегій соціально-економічного розвитку, який може бути цінним для України, оскільки вона прагне сформуванню власний шлях прогресу. Спираючись на досвід ЄС, Україна може скористатися найкращими практиками в таких сферах, як інновації та підприємництво, сталий розвиток, регіональний розвиток, соціальний розвиток та належне врядування. Однак важливо зазначити, що кожна країна має свій власний унікальний контекст, і Україні потрібно буде адаптувати будь-які стратегії, які вона розробляє, до своїх конкретних обставин. Тим не менш, досвід ЄС може слугувати цінним джерелом натхнення та керівництва для України, коли вона прагне досягти соціального та економічного розвитку для кращого життя свого народу.

Список використаних джерел

1. Research and innovation. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-2020_en
2. Green book "Implementation of the European green course in transport and the formation of sustainable mobility". URL: <https://www.slideshare.net/BRDO/ss-252598252>
3. Cohesion Policy. Commentaries and official texts, 2007. URL: <https://www.lu.lv/materiali/biblioteka/es/pilnieteksti/ekonomika/Cohesion%20policy%202007-13.%20Commentaries%20and%20official%20texts.pdf>
4. АНАЛІЗ ДОСТУПНИХ РЕСУРСІВ ЄС ДЛЯ ПІДТРИМКИ РЕФОРМ В УКРАЇНІ. URL: https://www.icps.com.ua/assets/uploads/images/files/icps_eu_funds.pdf
5. Захист цінностей ЄС. Демократія та основоположні свободи. URL: https://state-of-the-union.ec.europa.eu/defending-eu-values_uk

Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

Б.О. Слободян, студент

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ ТА ЄС

Електронна торгівля стала невід'ємною складовою сучасного бізнесу. Це світовий тренд, який зростає з кожним роком, зокрема в Європейському Союзі та Україні. З моменту виникнення Інтернету, торгівля через Інтернет значно збільшила свою популярність та стала доступною для кожного. Сьогодні, багато людей користуються електронною торгівлею для придбання товарів та послуг в ЄС та Україні. В даному есе ми розглянемо сучасні тенденції та перспективи розвитку електронної торгівлі в ЄС та Україні.

У ЄС, електронна торгівля зростає з кожним роком та займає все більше та більше ринку. В 2019 році, ринок електронної торгівлі в ЄС склав 621 мільярд євро. При цьому, найбільшими ринками є Німеччина, Франція та Велика Британія. На думку експертів, цей ринок може зрости на 30% до 2025 року [3]. Серед сучасних тенденцій можна відзначити зростання кількості покупок з мобільних пристроїв, збільшення обсягу продажів з використанням соціальних мереж та зростання кількості покупців, які використовують послуги електронної комерції в більш ніж одній країні.

Україна також має великий потенціал для розвитку електронної торгівлі. За даними досліджень, український ринок електронної торгівлі складає близько 2 мільярдів доларів. Цей ринок зростає з кожним роком та прогнозується, що до 2025 року він збільшиться до 10 мільярдів доларів. Одним з головних приводів розвитку електронної торгівлі в Україні є зростання кількості користувачів Інтернету. За даними Міністерства цифрової трансформації, у 2021 році в Україні понад 20 мільйонів людей користувалися Інтернетом.[2]

Однією з сучасних тенденцій електронної торгівлі в Україні є зростання кількості місцевих онлайн-магазинів, які забезпечують швидку та зручну доставку товарів. Крім того, з'являються нові платіжні системи та електронні гроші, що зробили онлайн-покупки значно простішими та зручнішими.

Проте, електронна торгівля має свої виклики та проблеми. Одна з головних проблем є відсутність відповідальності продавців та недостатня захист споживачів від шахрайства та мошенництва. Україна, на жаль, ще не має високої якості законодавства, яке регулює електронну торгівлю та захищає споживачів від шахрайства.

Окрім зростання кількості онлайн-магазинів та платіжних систем, існує ще декілька сучасних тенденцій електронної торгівлі, які відображають зміни у способах, якими бізнес та споживачі взаємодіють у цьому сегменті ринку.

Одна з таких тенденцій – це зростання популярності мобільної електронної торгівлі, або м-комерції. За даними Європейської комісії, в ЄС мобільна торгівля зросла на 38% у 2020 році, порівняно з попереднім роком. Україна також відзначає зростання мобільних продажів, зокрема через поширення смартфонів та швидкий розвиток мобільних додатків.[3]

Інша тенденція полягає в зростанні використання штучного інтелекту та машинного навчання в електронній торгівлі. Наприклад, в ЄС бізнеси використовують аналітичні та прогностичні інструменти, щоб прогнозувати попит на товари та управляти запасами, а також персоналізувати рекламу та пропозиції. Українські компанії також відзначають використання штучного інтелекту в маркетингу та продажах.

Крім того, електронна торгівля все більше спрямована на екологічність та сталий розвиток. Зокрема, в ЄС багато бізнесів вже використовують упаковку з вторинної сировини та зменшують використання пластикових матеріалів. Українські компанії також стають все більш екологічно-орієнтованими, відмовляючись від пластикових упаковок та запроваджуючи екологічні ініціативи, такі як використання вторинної сировини та екологічно чистих матеріалів для виробництва товарів.

Ще одна важлива тенденція – це зростання кількості кросс-бордерних продажів в електронній торгівлі, тобто продажів між країнами. За даними Європейської комісії, в 2019 році кросс-бордерні продажі в ЄС зріс на 14%, а в Україні вони стали більш поширеними завдяки можливості використовувати міжнародні онлайн-майданчики.

Також варто зазначити зростання використання соціальних медіа у електронній торгівлі. Бізнеси використовують соціальні мережі для просування своїх товарів та послуг, а також для залучення нових клієнтів. В Україні популярними є такі соціальні мережі, як Facebook та Instagram, які дозволяють компаніям рекламувати свої товари та послуги тисячам користувачів.[1]

Нарешті, можна зазначити зростання використання Інтернету речей (IoT) у електронній торгівлі, що дозволяє підприємствам збирати дані та аналізувати їх для оптимізації процесів. Наприклад, деякі бізнеси використовують IoT для відстежування та оптимізації поставок товарів, або для збору даних про попит на товари та аналізу різних чинників, які впливають на продажі.

Електронна торгівля є невід'ємною частиною сучасного бізнесу та стає все більш популярною серед споживачів в ЄС та Україні. Зростання використання мобільних пристроїв, широкого доступу до Інтернету та забезпечення зручності та безпеки покупок, роблять електронну торгівлю більш привабливою для користувачів.

Сучасні тенденції у електронній торгівлі включають зростання використання штучного інтелекту, блокчейн-технологій, зелених ініціатив, кросс-бордерних продажів, соціальних медіа та Інтернету речей. Ці тенденції дозволяють підприємствам покращувати ефективність своїх процесів та забезпечувати більш високий рівень задоволеності споживачів.

Таким чином, електронна торгівля продовжує розвиватися та мінятися, пристосовуючись до нових технологій та вимог споживачів. Це відкриває безліч можливостей для бізнесу та споживачів, тому очікується, що вона продовжить зростати та ставати ще більш важливою для економіки в цілому.

Список використаних джерел

1. Чайковська В.П. Електронна комерція в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку. Інтелект XXI. 2016. № 3. С. 38-48.

2. Електронна торгівля в Україні: стан, тенденції, перспективи розвитку. URL: <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/112>

3. Розвиток електронної комерції в Україні та ЄС. URL: <url:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1614>

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

Є.В. Снісар, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м Дніпро, Україна

ЕЛЕКТРОННА ТОРГІВЛЯ В ЄС ТА УКРАЇНІ:

ГОЛОВНІ ТРЕНДИ ТА НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

Необхідність використання цифрових технологій є не тільки умовою, а й передумовою для подальшого функціонування бізнесу. Цифровізація бізнесу стимулює розвиток національних економік і міжнародної торгівлі та навіть може привести до появи нових галузей і ринків у глобальному масштабі. Щоб повноцінно брати участь у цій сфері, Україна має адаптувати існуючі інформаційні технології до вимог, необхідних для розвитку суспільних відносин, і відповідати світовим стандартам цифрової індустрії.

На українському законодавчому рівні термін «електронної торгівлі» не визначений, але наявні нормативно-правові акти оперують поняттям «електронної комерції». Правове регулювання електронної комерції здійснюється Законом України «Про електронну комерцію», Цивільним кодексом та іншими законодавчими актами. Зокрема, Закон визначає електронну комерцію як відносини, спрямовані на отримання прибутку, що виникають під час учинення правочинів щодо набуття, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснені дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних систем, унаслідок чого в учасників таких відносин виникають права й обов'язки майнового характеру [1].

До електронної торгівлі, як до галузі цифрового бізнесу належать: просування культурних товарів і послуг за допомогою електронного маркетингу; торгівля товарами, які можуть передаватися в цифровій формі або оплата яких може відбуватися в цифровій формі (повідомлення в текстовій, графічній або звуковій формі); віддалені послуги (консультації, юридична та фінансова підтримка тощо); віддалена робота (побудова «розділених офісів» у різних містах і за кордоном) [2].

Існуючі норми дозволяють впроваджувати ініціативи, що автоматизують бізнес-процеси як всередині країни, так і в рамках транскордонної співпраці. Так, з квітня 2020 року Міністерство інфраструктури України у взаємодії з Міністерством цифрової трансформації України розпочало реалізацію пілотного проекту з впровадження в Україні е-ТТН (електронної товарно-транспортної накладної) [3]. Цей проект має на меті оптимізувати реєстрацію транспортних перевезень за допомогою електронних накладних завдяки АРІ (інтерфейсам прикладного програмування, які дозволяють одній комп'ютерній програмі взаємодіяти з іншою). Нормативна база, необхідна для реалізації затверджена, а проект наразі проходить усі необхідні тестування. Проект стане кроком до гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами та сприятиме створенню цифрового транспортного коридору з країнами ЄС.

Європейські тенденції та очікування від України визначені в економічному елементі Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС (Розділ IV Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею) та включають у себе [4]:

1) Взаємне визнання публічно випущених сертифікатів цифрового підпису та спрощення транскордонних послуг із сертифікації.

2) Відповідальність посередників, які надають послуги з передачі та зберігання інформації.

3) Моніторинг несанкціонованих електронних комерційних комунікацій.

4) Захист інтересів споживачів у сфері електронної торгівлі.

5) Усі інші питання, пов'язані з розвитком електронної комерції. Така співпраця може відбуватися, зокрема, шляхом взаємного обміну інформацією щодо розробки відповідних регуляторних норм, а також їх впровадження.

Сьогодні ринок електронної комерції процвітає завдяки зростанню кількості користувачів Інтернету, зростанню впливу соціальних мереж, збільшенню кількості маркетплейсів, систем електронних платежів і переходом провідних веб-сервісів до більш технологічних платформ. Також, для широкої реалізації усіх потенційних можливостей електронного бізнесу в Україні, не буде зайвим звернути увагу на досвід країн ЄС та головні перспективи розвитку.

Загальні рекомендації щодо розвитку електронної торгівлі відповідно до європейських тенденцій:

– визначення терміну «електронна комерція» на законодавчому рівні;

– переглянути законодавство про захист прав споживачів та оподаткування у сфері електронної комерції відповідно до стандартів і практики ЄС;

- розробка поетапного плану гармонізації національної правової бази у сфері електронної торгівлі з європейськими нормами та стандартами майбутнього;
- попередньо врегулювати відповідальність суб'єктів господарювання в сегменті електронної комерції перед споживачами;
- створення єдиного реєстру суб'єктів господарювання для сегмента електронної комерції та розгляду можливості налаштувати систему вирішення спорів онлайн.

Отже, якщо казати про найбільш важливі досягнення у сфері електронної торгівлі в Україні, то це: розвиток ринку криптовалют та співпраця з міжнародними біржами електронних активів, пілотний проект транскордонної електронної торгівлі, розвиток Інтернет-банкінгу. Серед найбільших перешкод розвитку є такі: недосконалість системи захисту прав споживачів та системи оподаткування у сфері електронної комерції, неповна гармонізація законодавчої бази у сфері електронної торгівлі України із європейськими нормами і стандартами.

Як бачимо, електронна торгівля пропонує сучасному бізнесу чудову можливість збільшити прибуток у період зростання попиту. Оскільки інтерес споживачів до онлайн-покупок постійно зростає, про що свідчить позитивне зростання в країнах, що розвиваються, електронна комерція має великий потенціал для подальшого розвитку та зростання в найближчому майбутньому. Таким чином, електронна торгівля – це майбутнє бізнесу, але щоб бізнес продовжував процвітати, слід насамперед Україні адаптуватися до нових тенденцій ЄС та власникам бізнесу до чинного законодавства, щоб скористатися можливостями зростання, які пропонує електронна торгівля.

Список використаних джерел

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Закон України від 3 вересня 2015 року № 675-VIII «Про електронну комерцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#n57>
2. Ковальова О.М. Основні форми інтернет-торгівлі: особливості, переваги, недоліки. Економічна наука. 2020. Випуск 7. С. 3–8.
3. Офіційний веб-сайт «Міністерство та Комітет цифрової трансформації України». Електронна товарно-транспортна накладна. Реалізуємо новий пілот. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/elektronna-tovarno-transportna-nakladna-realizovuemonoviy-pilot-u-ramkakh-eu4digital>
4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони № 1678-VII від 16.09.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

О.С. Сомсіков, студент

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ОСНОВНІ ЦІЛІ ТА ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ «ЄВРОПА-2020»

Стратегія «Європа-2020» є документом, який визначає стратегічні цілі та завдання Європейського Союзу на період до 2020 року. Ця стратегія має основну мету забезпечити сталий економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності Європейського Союзу в умовах глобалізації.

Однією з головних цілей які має стратегія «Європа-2020» є підвищення рівня зайнятості в Європейському Союзі. Для досягнення цієї мети, у стратегії визначені конкретні цілі та завдання. Наприклад, до 2020 року рівень зайнятості повинен досягти 75%, а частка молодих людей, які не працюють та не навчаються, повинна бути зменшена до 10%.

Ще однією важливою метою стратегії «Європа-2020» є підвищення рівня освіти в Європейському Союзі. Для досягнення цієї мети, у стратегії визначені такі цілі, як збільшення частки осіб з вищою освітою до 40% та зменшення частки осіб, які не мають освіти, до 10% [1].

Іншою важливою метою стратегії «Європа-2020» є забезпечення сталого економічного зростання. Для досягнення цієї мети, у стратегії визначені такі цілі, як збільшення відсотка ВВП, що інвестується в дослідження та розвиток, до 3% та зменшення викидів парникових газів на 20%.

Одним з пріоритетних завдань стратегії «Європа-2020» є забезпечення сталої та ефективної соціальної політики. У цій сфері визначено такі цілі, як зменшення бідності та соціального виключення, забезпечення доступності та якості послуг в галузі охорони здоров'я та соціального захисту населення.

Виконання стратегії «Європа-2020» супроводжується визначенням та відстеженням різних показників, які дозволяють оцінити прогрес досягнення визначених цілей. Наприклад, до таких показників відносяться рівень зайнятості, частка осіб, що живуть за межею бідності, екологічні показники, рівень освіти.

Щодо цих показників, почнемо з рівня зайнятості. Eurostat зазначає, що у 2020 році соціально-економічні наслідки пандемії були пом'якшені завдяки заходам підтримки з боку Європейського Союзу та його держав-членів. В результаті рівень зайнятості впав лише на один відсотковий пункт до 71,7% у перший рік пандемії. Після відновлення економіки ситуація на ринку праці ЄС покращилася, і рівень зайнятості зріс до 73,1% у 2021 році, що є найвищим показником на сьогоднішній день. Якщо ця позитивна тенденція збережеться, ЄС матиме всі шанси досягти цільового показника зайнятості у 78% до 2030 року [2].

У 2015 році 7,7 % населення ЄС перебували під загрозою бідності, незважаючи на роботу повний робочий день, причому чоловіки були більш схильні до ризику, ніж жінки. У 2021 році приблизно 21,7%

населення ЄС — або близько 95,4 мільйона людей — перебували під загрозою бідності або соціальної ізоляції, але у цьому році жінки більш схильні до ризику, ніж чоловіки [3].

Стратегія Європа 2020 року була запущена Європейською комісією у 2010 році для сприяння розумному, сталому та інклюзивному зростанню у країнах-членах ЄС. У міру того, як стратегія добігає кінця 2020 року і замінюється Цілями у сфері сталого розвитку. «Зелений курс», ця робота спрямована на оцінку прогресу, досягнутого за останнє десятиліття, та отримання уроків для майбутніх зусиль. Застосовується комплексний індикаторний підхід, що поєднує відстань кожної країни чи регіону до політично узгоджених цілей. Це дозволяє підсумувати загальний прогрес, а також вивчити докладні тенденції на національному та регіональному рівнях, а також за рівнем урбанізації та розвитку. Результати показують, що хоча ЄС загалом просується вперед, деякі регіони відстали або навіть відстали, а всередині деяких країн регіони все далі віддаляються один від одного. Прогрес був особливо значним у галузі освіти, але необхідно більше працювати в екологічних аспектах.

У 2021 році 81,7% людей віком 25–54 роки в ЄС отримали принаймні повну середню освіту, порівняно з 68% людей віком 55–74 роки. Відповідно, серед молодших людей (25-54 років) рідше зустрічався низький рівень освіти, 18,3 %, порівняно з 32 % для старшої вікової групи (55-74 років) [4].

Загалом можна сказати, що стратегія «Європа-2020» є важливим документом, який визначає основні цілі та завдання Європейського Союзу на період до 2020 року. Її виконання має сприяти підвищенню конкурентоспроможності та сталому економічному розвитку Європейського Союзу, а також забезпеченню соціальної захищеності населення. Відстеження різних показників дозволяє оцінювати прогрес досягнення визначених цілей та ввести необхідні корективи до реалізації стратегії.

Список використаних джерел

1. Зайнятість та гідна праця в країнах ЄС: звіт Євростату. Національне агентство кваліфікацій. URL: <https://nqa.gov.ua/news/zajnatist-ta-gidna-praca-v-krainah-es-zvit-evrostatu/>
2. Living conditions in Europe - poverty and social exclusion. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=584082#:~:text=In%202021%2C%20an%20estimated%2021.7,of%20poverty%20or%20social%20exclusion.
3. W. Becker, H. Norlén, L. Dijkstra, S. Athanasoglou. Wrapping up the Europe 2020 strategy: A multidimensional indicator analysis. Since Direct. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2665972720300593#:~:text=The%20results%20show%20that%20although,needed%20in%20the%20environmental%20dimensions.>
4. Educational attainment statistics. Eurostat. URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Educational_attainment_statistics#:~:text=In%202021%2C%2081.7%20%25%20of%20people,group%20\(55%2D74\).](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Educational_attainment_statistics#:~:text=In%202021%2C%2081.7%20%25%20of%20people,group%20(55%2D74).)

Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

Я.Д. Федутенко, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Цифровізація швидко змінює ландшафт багатьох галузей, зокрема охорони здоров'я. В Україні зростає визнання необхідності модернізації та цифровізації сектору охорони здоров'я, щоб гарантувати, що пацієнти отримують найкращу можливу допомогу, а медичні працівники зможуть працювати ефективно та результативно. У цьому есе ми обговоримо напрямки розвитку цифровізації сфери охорони здоров'я в Україні.

Серед найбільш пріоритетних напрямів до 2023 р. МОЗ визначено:

- розвиток медичних послуг та управління медичною інформацією (електронна система охорони здоров'я – ЕСОЗ);
- забезпечення якості та безпеки лікарських засобів, медичних виробів (е-ліки);
- промоцію здорового способу життя, захисту населення від інфекційних хвороб та протидію соціально небезпечним захворюванням (е-громадське здоров'я) [1].

Також одним із ключових напрямів розвитку цифровізації в охороні здоров'я в Україні є впровадження електронних медичних карт. ЕМК – це цифрові записи інформації про здоров'я пацієнтів, до якої медичні працівники можуть легко отримати доступ і оновлювати їх. Впровадження ЕМК може допомогти зменшити кількість помилок і підвищити безпеку пацієнтів, а також оптимізувати адміністративні завдання та зменшити витрати. Для впровадження ЕМК в Україні необхідно об'єднати зусилля для створення стандартизованої системи реєстрації та зберігання даних пацієнтів. Це включатиме розробку національної структури для ЕМК, яка буде доступною для всіх постачальників медичних послуг. Крім того, потрібна система обміну даними між постачальниками медичних послуг, щоб гарантувати, що інформація про пацієнтів може легко передаватись між різними закладами охорони здоров'я.

Ще одним важливим напрямком розвитку діджиталізації в охороні здоров'я в Україні є використання телемедицини. Телемедицина передбачає використання цифрових технологій для дистанційного надання медичних послуг, наприклад, за допомогою відеоконсультацій або дистанційного моніторингу. Це може бути особливо корисним у сільській місцевості або для пацієнтів, які не можуть доїхати до медичних закладів. Для впровадження телемедицини в Україні необхідні інвестиції в цифрову інфраструктуру, таку як

високошвидкісний Інтернет і мобільні мережі, щоб гарантувати, що постачальники медичних послуг зможуть отримати доступ до телемедичних послуг і ефективно надавати їх. Крім того, потрібне навчання для медичних працівників використанню телемедицини, щоб вони могли надавати високоякісну допомогу дистанційно.

Третій напрямок розвитку цифровізації в охороні здоров'я в Україні – використання медичної аналітики. Аналітика охорони здоров'я передбачає використання інструментів аналізу даних для виявлення тенденцій і закономірностей у даних охорони здоров'я, що може допомогти прийняти рішення та покращити результати для пацієнтів. Аналітика стану здоров'я може бути особливо корисною для виявлення закономірностей у даних пацієнтів, які можуть свідчити про основні проблеми зі здоров'ям, дозволяючи раннє втручання та лікування.

Щоб запровадити аналітику охорони здоров'я в Україні, потрібні інвестиції в інструменти аналітики даних та навчання медичних працівників їх використанню. Крім того, необхідно зосередитися на конфіденційності та безпеці даних, щоб забезпечити захист даних пацієнтів.

Найважливіша умова успішного процесу цифрової трансформації країни, її галузі охорони здоров'я, зокрема – це те, що держава має допомагати одним швидко отримувати державні послуги, а іншим – чесно виконувати свою роботу [2].

Нарешті, необхідно зосередитися на розвитку цифрової грамотності в галузі охорони здоров'я в Україні. Цифрова медична грамотність передбачає здатність використовувати цифрові технології для доступу до інформації про здоров'я та керування нею, а також для взаємодії з постачальниками медичних послуг за допомогою цифрових інструментів. Цифрова медична грамотність стає все більш важливою, оскільки все більше медичних послуг переходять в Інтернет, і пацієнти повинні мати можливість ефективно орієнтуватися в цих послугах.

Для розвитку цифрової медичної грамотності в Україні необхідно інвестувати в освіту та навчання пацієнтів і медичних працівників щодо використання цифрових технологій у сфері охорони здоров'я. Крім того, необхідно зосередитися на покращенні цифрового доступу та цифрового залучення, щоб гарантувати, що всі пацієнти мають доступ до цифрових інструментів, необхідних для управління своїм здоров'ям.

Також існує проект е-ліки, який включатиме створення електронної системи управління запасами лікарських засобів та медичних виробів eStock, модернізації Державного реєстру лікарських засобів, створення Державного реєстру медичних виробів, електронний рецепт на інсуліни, наркотичні засоби та усі рецептурні препарати[3].

Підсумовуючи, розвиток цифровізації в охороні здоров'я в Україні має потенціал для покращення результатів лікування пацієнтів, зменшення витрат і підвищення ефективності в секторі охорони здоров'я. Для досягнення цих цілей необхідно зосередитися на впровадженні електронних медичних записів, використанні телемедицини, аналізу здоров'я, штучного інтелекту та машинного навчання, а також розвитку цифрової грамотності у сфері охорони здоров'я.

Для досягнення цих цілей потрібні скоординовані зусилля уряду, постачальників медичних послуг і технологічних компаній. Уряд має забезпечити фінансування та підтримку для розвитку цифрової інфраструктури, а також регулювання для забезпечення конфіденційності та безпеки даних пацієнтів. Постачальники медичних послуг повинні інвестувати в навчання та технології для ефективного впровадження цифрових рішень у сфері охорони здоров'я, а технологічні компанії повинні надавати інноваційні рішення, які відповідають потребам сектора охорони здоров'я.

Загалом, розвиток цифровізації сфери охорони здоров'я в Україні є складним і багатограним завданням. Однак за умови належного інвестування, регулювання та співпраці між зацікавленими сторонами є чудова можливість модернізувати та покращити сектор охорони здоров'я, а також забезпечити пацієнтам найкращу медичну допомогу.

Список використаних джерел

1. Цифровізація охорони здоров'я: визначено проекти до 2023 р. URL: <https://www.umj.com.ua/article/201142/tsifrovizatsiya-ohoroni-zdorov-ya-viznacheno-proyekti-do-2023-r>
2. Цифрова трансформація Міністерства охорони здоров'я України URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/badikov/5d8e07a362d8f/>
3. Цифровізація охорони здоров'я: МОЗ назвало ключові проекти до 2023 року URL: https://espreso.tv/news/2021/03/09/cyfrovizatsiya_okhorony_zdorovya_moz_nazvalo_klyuchovi_proyekty_do_2023_roku

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

Є.В. Христич, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЗНАЧЕННЯ ЛІСАБОНСЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ЯК КАТАЛІЗАТОРА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЄС

Лісабонська стратегія, також відома як Лісабонський Порядок денний, була 10-річним планом, започаткованим Європейським союзом (ЄС) у 2000 році з метою перетворення ЄС на найбільш конкурентоспроможну та динамічну економіку, засновану на знаннях, у світі до 2010 року. Стратегія була зосереджена на просуванні інновацій, освіти та зайнятості для стимулювання економічного зростання та соціальної згуртованості в державах-членах ЄС [1].

Лісабонська стратегія послужила каталізатором інноваційного розвитку країн ЄС кількома способами. По-перше, забезпечила державам-членам ЄС основу для координації їхніх зусиль щодо досягнення спільних цілей. У стратегії встановлено ряд цілей, таких як збільшення інвестицій у дослідження та розробки (R&D) до 3% ВВП, покращення освіти та професійної підготовки та зменшення бідності та соціальної ізоляції. Ці цілі забезпечили спільне бачення держав-членів, до яких вони повинні прагнути, і допомогли узгодити їх політику та дії [2].

По-друге, Лісабонська стратегія закликала країни ЄС використовувати інновації та креативність як ключові фактори економічного зростання. Стратегія визнає, що інновації необхідні для підвищення продуктивності, конкурентоспроможності та створення робочих місць, і тому вона робить сильний акцент на збільшенні інвестицій у НДДКР та заохоченні підприємництва. Такий акцент на інноваціях допоміг стимулювати розвиток нових технологій, продуктів та послуг, що, в свою чергу, створило нові можливості для бізнесу та підприємців [3].

По-третє, Лісабонська стратегія допомогла зміцнити внутрішній ринок ЄС шляхом заохочення конкуренції та зниження бар'єрів для торгівлі та інвестицій. Стратегія заохочувала держави-члени гармонізувати свої нормативні акти та стандарти, що полегшувало транскордонну торгівлю та інвестиції та створювало більш рівні умови для бізнесу. Це посилення конкуренції та інтеграція ринку допомогли стимулювати інновації та підвищити ефективність, що, в свою чергу, призвело до підвищення продуктивності та економічного зростання [4].

По-четверте, Лісабонська стратегія сприяла соціальній інтеграції та згуртованості, підкреслюючи важливість освіти, професійної підготовки та працевлаштування. Стратегія визнає, що висококваліфікована та освічена робоча сила має важливе значення для досягнення довгострокового стійкого зростання та зменшення бідності та соціальної ізоляції. Таким чином, стратегія передбачала збільшення інвестицій в освіту і професійну підготовку, а також заходи щодо поліпшення ситуації на ринку праці і скорочення безробіття [5].

На закінчення слід зазначити, що Лісабонська стратегія стала важливим каталізатором інноваційного розвитку країн ЄС. Стратегія забезпечувала спільне бачення та рамки для роботи держав-членів, заохочувала розвиток нових технологій та бізнес-моделей, зміцнювала внутрішній ринок та сприяла соціальній інтеграції та згуртованості. Хоча не всі цілі були досягнуті до кінцевого терміну 2010 року, Лісабонська стратегія заклала основу для більш інноваційної та динамічної економіки ЄС, яка і сьогодні продовжує стимулювати зростання і процвітання в регіоні.

Список використаних джерел

1. The official website of the European Union: https://europa.eu/european-union/topics/lisbon-strategy_en
 2. The European Commission's webpage on the Lisbon Strategy: https://ec.europa.eu/info/publications/lisbon-strategy_en
 3. An article from the European Parliament on the Lisbon Strategy: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/9/the-lisbon-strategy>
 4. A report from the European Council on the Lisbon Strategy: https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/05001-r1.en0.htm
 5. A book on the Lisbon Strategy by Philippe Pochet and a team of researchers from the European Trade Union Institute: <https://www.etui.org/Publications2/Books/The-Lisbon-strategy-Ten-years-after>
- Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.*

М.В. Худотеплий, студент

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

УЧАСТЬ УКРАЇНИ В СТРАТЕГІЧНИХ ІНІЦІАТИВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Україна відіграє важливу роль у взаємодії з Європейським Союзом (ЄС) на рівні стратегічних ініціатив. Країна активно працює над поглибленням співпраці з Європейським Союзом в різних галузях, які важливі для розвитку країни. Співпраця з ЄС надає Україні можливість отримати доступ до європейського досвіду та технологій, підвищувати якість життя громадян, зміцнювати демократію та правову державу, забезпечувати більш стійкий розвиток країни та її інтеграцію в європейський простір.

Україна має Асоціаційну угоду з ЄС, яка передбачає глибоке та всеосяжне співробітництво у ряді сфер, включаючи політичні, економічні, соціальні та культурні аспекти. Ця угода сприяє розширенню торговельних відносин між Україною та ЄС, включаючи зменшення митних бар'єрів та сприяння економічній інтеграції [5]. Наступним можна віднести енергетичну співпрацю. Україна має важливе значення для енергетичної безпеки ЄС, особливо в контексті транзиту російського газу до Європи. Країна взаємодіє з ЄС в рамках співпраці з енергетичною спільнотою, сприяє диверсифікації енергетичних джерел, розвитку альтернативних джерел енергії та покращенню енергоефективності [4]. Слід зазначити, що ЄС підтримує реформи в Україні, зокрема в сфері правосуддя, боротьби з корупцією, розвитку демократії та громадянського суспільства. Україна отримує фінансову, технічну та політичну підтримку від ЄС для впровадження реформ, які сприяють зміцненню демократії, прав людини, ринкової економіки та взаємодії з європейськими структурами [1]. Крім цього Україна співпрацює з ЄС в ряді питань безпеки та оборони, зокрема в контексті реформування своїх військових сил, забезпечення кібербезпеки, боротьби з гібридною війною та розбудови мирного та стабільного середовища в регіоні [2]. Також серед важливих ініціатив слід зазначити про регіональну співпрацю. Україна бере участь у ряді регіональних ініціатив ЄС, зокрема в Східному партнерстві, яке є ініціативою з підтримки

країн Східного партнерства, включаючи Україну, в реалізації реформ, розвитку економіки, забезпечення енергетичної безпеки та сприяння міжнародній безпеці [3]. Серед вищесказаного країна також приймає участь в ініціативі пов'язаного з культурою та освітою. Україна співпрацює з ЄС в цій галузі, зокрема в рамках програми "Еразмус+". Ця програма надає можливість українським студентам та викладачам отримати стипендії для навчання та стажування в європейських вишах. Крім того, ЄС надає фінансову та технічну підтримку Україні для зміцнення культурних зв'язків між країнами та підвищення культурного рівня громадян.

Участь України в стратегічних ініціативах ЄС сприяє зміцненню відносин між Україною та ЄС, сприяє європейській інтеграції України, реформуванню державних структур, покращенню життя громадян та забезпеченню більш стійкого розвитку країни. Це також сприяє зближенню України з Європейськими стандартами та цінностями, розвитку торговельних та економічних відносин, технічному співробітництву та обміну досвідом.

Список використаних джерел

1. Європейська комісія. "ЄС-Україна: спільний шлях до реформ та розвитку". URL: https://commission.europa.eu/index_en
2. Партнерство Україна-ЄС у безпековій сфері: сучасний стан і перспективи URL: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/%D0%91%D0%95%D0%97%D0%9F%D0%95%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%95%20%D0%9F%D0%90%D0%A0%D0%A2%D0%9D%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%9E%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%90-%D0%84%D0%A1.pdf>
3. Співробітництво з ініціативою ЄС "Східне партнерство" URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/3441-%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%B7-%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%8E-%D1%94%D1%81-%D1%81%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B5-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>
4. Що таке енергетична безпека і чому це надважливо для України? URL: <https://energysecurityua.org/ua/u-fokusi/shcho-take-enerhetychna-bezpeka-i-chomu-tse-nadvazhlyvo-dlia-ukrainy/>
5. Угода про асоціацію. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociaciyu>

Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

П.Є. Чиньонова, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗРОБКИ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СТРАТЕГІЙ ЄС

Європейський Союз (ЄС) є важливим гравцем у сучасному світі, зокрема в економічній та політичній сферах. З метою забезпечення стабільності та ефективного функціонування, ЄС розробляє та імплементує стратегії, які визначають його основні цілі, пріоритети та дії [1].

Однією з головних причин необхідності розробки та імплементациї стратегій ЄС є складні виклики, з якими стикається ЄС на сучасному етапі. Зокрема, це включає глобальні проблеми, такі як зміна клімату, міграція, криза демократії, тероризм, економічна нестабільність тощо. Ці виклики потребують комплексного підходу та взаємодії між країнами-членами ЄС.

Крім того, розробка та імплементация стратегій ЄС є необхідною для забезпечення здатності ЄС до конкуренції на світовому ринку. ЄС повинен розвивати свої економічні та технологічні потенціали, залучати інвестиції та забезпечувати доступ до ринків. Окрім того, стратегії ЄС спрямовані на забезпечення соціальної та екологічної стабільності. Це означає підтримку соціальних програм, захист прав людини та збереження природних ресурсів.

Загалом, розробка та імплементация стратегій ЄС є ключовим елементом для забезпечення стабільності та розвитку ЄС, а також його здатності до конкуренції на світовому ринку. Оскільки виклики, з якими стикається ЄС, є дуже складними та потребують комплексного підходу, стратегії ЄС є важливим інструментом для координації дій між країнами-членами та забезпечення спільних дій для досягнення спільних цілей.

Однією з ключових переваг стратегій ЄС є те, що вони дають можливість забезпечити координацію між різними секторами та політиками в межах країн-членів. Наприклад, ЄС може розробляти стратегії, які поєднують економічний та екологічний розвиток, а також забезпечують підтримку соціальних програм та захист прав людини. Крім того, стратегії ЄС дають можливість враховувати різні потреби та інтереси країн-членів, що сприяє підвищенню ефективності та забезпеченню спільної дії. Наприклад, ЄС може розробляти стратегії, які враховують потреби та особливості різних регіонів, що дозволяє забезпечити більш ефективну реалізацію стратегій на місцевому рівні [2].

Необхідність розробки та імплементациї стратегій ЄС також зумовлена потребою в забезпеченні відповідності до міжнародних норм та стандартів. ЄС виконує свої зобов'язання перед міжнародною спільнотою, зокрема у сфері збереження природних ресурсів, захисту прав людини, боротьби зі зміною клімату та боротьби з міжнародним тероризмом.

Окрім того, стратегії ЄС є важливим інструментом для забезпечення стабільності та ефективного функціонування самого ЄС.

Стратегії ЄС допомагають забезпечити спільний розвиток країн-членів та їх інтеграцію в єдиний ринок, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності та економічному зростанню всього ЄС.

Однак, розробка та імплементація стратегій ЄС також зустрічають виклики та перешкоди. Однією з найбільших проблем є відмінності між країнами-членами, які можуть мати різні підходи до розвитку та інтереси. Це може спричинити конфлікти та затримки у реалізації стратегій.

Крім того, не завжди вдається забезпечити ефективне виконання стратегій ЄС на місцевому рівні. Це пов'язано з тим, що країни-члени мають різні правові системи та рівні адміністративної ємності, що може призводити до різних темпів реалізації та рівня досягнення цілей.

Також, розробка та імплементація стратегій ЄС повинні враховувати змінні зовнішні умови та виклики, які можуть виникати на міжнародному рівні. Наприклад, криза в Україні та санкції проти Росії мають великий вплив на розвиток та безпеку ЄС [3].

Отже, розробка та імплементація стратегій ЄС є необхідною умовою для забезпечення стабільності, розвитку та конкурентоспроможності ЄС, але це вимагає комплексного підходу та врахування відмінностей між країнами-членами та змінних зовнішніх умов. Виконання стратегій ЄС має сприяти не лише економічному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності, але й досягненню соціальних та екологічних цілей, таких як покращення якості життя громадян, зниження безробіття та бідності, захист навколишнього середовища та здоров'я населення.

Для забезпечення ефективної розробки та імплементації стратегій ЄС необхідно враховувати принципи солідарності, прозорості та участі громадян. Солідарність між країнами-членами є ключовою умовою для успішної реалізації стратегій та досягнення спільних цілей. Прозорість у розробці та імплементації стратегій забезпечує довіру громадськості та забезпечує відкритий діалог між країнами-членами та їх громадянами. Участь громадян у процесі розробки та імплементації стратегій ЄС сприяє забезпеченню їх ефективності та демократичності.

Усі вищезазначені фактори допомагають забезпечити успішну розробку та імплементацію стратегій ЄС, що сприятиме досягненню спільних цілей та забезпеченню стабільності та розвитку країн-членів. З метою забезпечення довгострокової стабільності та успіху ЄС необхідно продовжувати розробку та імплементацію стратегій, що враховують поточні та майбутні виклики, і що забезпечують розвиток, як для країн-членів окремо, так і для всього ЄС в цілому.

Список використаних джерел

1. Спільна стратегія Європейського союзу URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e86e7493-29c3-45d1-8955-98a31f2f5e9e&title=SpilnaStrategiiaYevropeiskogoSoiuzuSchodoUkraini>
2. Європейські стандарти та інструменти їх запровадження URL: <https://eu-agreement.ed-era.com/b2/p1>
3. Щодо перспективи розробки нової редакції Європейської стратегії безпеки URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/schodo-perspektivi-rozrobki-novoi-redakcii-evropeyskoi-strategii#_ftn3

Науковий керівник: І.В. Тараненко, д-р екон. наук, проф.

Е.Р. Шайхутдінова, студентка

Університету ім. Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В ЄС ТА УКРАЇНІ

Наше суспільство проживає зараз надзвичайний час. Інновації в технологічній сфері розвиваються настільки швидко, що іноді просто незбагненно для звичайної людини. За останні півстоліття людство досягло надзвичайного прогресу – від створення першого портативного комп'ютера до розвитку штучного інтелекту. Після створення інформаційно-комунікаційної мережі Інтернет світ, а також і ринок, стали набувати зовсім іншого вигляду. Людство перейшло абсолютно новий етап розвитку, де інформаційна складова відіграє найважливішу роль. Щодня з'являються такі масштаби масиву даних, які до появи інтернету не накопичувалися за всю історію людського розвитку. І це справді грає величезну роль для розвитку технологій у різних сферах, зокрема й у електронній комерції.

Для людей сьогодні абсолютно нормально замовляти різноманітну продукцію по інтернету за допомогою веб-сайтів та маркетплейсів навіть не виходячи з дому. Виробник цієї продукції може бути навіть в іншій країні і відправляти товари поштою, де в результаті вони можуть дійти до покупця прямо до дверей його будинку за допомогою кур'єрської доставки. Це неймовірно полегшує життя та економить час як покупцю, так і продавцю, оскільки йому не потрібно продумувати складні логістичні ланцюжки та складати велику карту посередників, оскільки товари можна відправляти прямо з виробництва. Звичайно, не всі виробники вибирають такий легкий шлях і відкриття філій виробництва в зарубіжних країнах все ж таки має місце бути. Але для малого бізнесу це чудовий шанс стартувати своє просування на зовнішньому ринку за невеликих витрат.

Сьогодні досить безглуздо не скористатися такою всеосяжною діджиталізацією та комп'ютеризацією населення. Безперечно, слід сказати, що для використання такого інструменту для E-commerce необхідно навчити та забезпечити доступ населення до цих технологій. Але оскільки в Україні та країнах Європейського Союзу відсоток залучених користувачів у мережу Інтернет постійно зростає та налічує сьогодні 92%, можна сміливо заявляти, що цей інструмент не просто можна впроваджувати у свою діяльність, а це стає вже просто необхідністю для кожного бізнесу [1].

Дуже важливим моментом є те, що в Україні, наразі, вже законодавчо врегульовані моменти безпеки споживачів. Ухвалення Закону «Про електронну комерцію» дозволило зміцнити і на законодавчому рівні визначити поняття, які стосуються продажу товарів в інтернеті. Відповідно до ст. 3 Закону України «Про електронну комерцію» електронна торгівля визначається як господарська діяльність у сфері електронної купівлі-продажу, реалізації товарів дистанційним способом покупцю шляхом здійснення електронних угод із використанням інформаційно-телекомунікаційних систем [2]. А внесення правок до Закону України «Про захист прав споживачів» дозволило зберегти права покупців і в цій галузі так само, як і при купівлі товарів в офлайн-магазинах [3].

Просування товарів в Інтернеті дало розвиток не тільки виробникам продукції, як поява нового майданчика для збуту, але і для ринку транспортних послуг, а саме служб доставки, оскільки попит на них неймовірно зріс. Особливо це стало помітним під час пандемії COVID-19, коли було масове обмеження пересування людей. І саме в той момент стався справжнісінький «бум» розквіту електронної торгівлі. Через дані складнощі та незручності Міністерство охорони здоров'я України розпочало співпрацю з дуже популярним маркетплейсом «Rozetka», яке передбачало доставку необхідних товарів для населення з метою максимально знизити контактування людей в офлайн магазинах. Це, у свою чергу, також доводить, що електронна комерція набирає обертів навіть у найскладніших ситуаціях і може допомогти людям отримати необхідне в різних умовах.

Не можна не сказати також і про розвиток Інтернет реклами, що дозволило виробникам дуже точно визначати свою аудиторію та показувати рекламу саме для неї, заощаджуючи при цьому бюджет і не несучи великих витрат на просування, як це було раніше. За допомогою різних інструментів, таких як контекстна реклама, SEO просування, таргетована реклама, можна досягти бажаних результатів за більш короткий термін.

Звичайно, слід сказати, що українські ритейлери безсумнівно дотримуються трендів і європейських країн, переймаючи їхній досвід у цій сфері. Однозначно можна сказати, що вивчення споживчої поведінки, персоналізація покупок, мобільна комерція, співпраця з важкодоступними регіонами та налагодження логістичних ланцюжків уже входять до лав українського бізнесу. Переймання чужого досвіду та аналіз тих помилок, які вже були допущені у тих країнах, де електронна комерція набирає великих обертів, безсумнівно дасть новий поштовх розвитку і на українських ринках.

Слід також зазначити, що електронна комерція за собою несе як і позитивні аспекти своєї роботи, так і негативні сторони. Незважаючи на активне просування та розробку законодавчих актів, що регулюють споживчі права, все ж таки вони не ідеальні. У свою чергу, персональні дані відповідно до Директиви 95/46/ЄС Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу від 24 жовтня 1995 р. про захист прав приватних осіб щодо обробки персональних даних та про вільне переміщення таких даних означають будь-яку інформацію, пов'язану з ідентифікацією фізичної особи («суб'єкта даних») [4]. І це справді правильно, оскільки з розвитком технологій з'явилися і нові злочинці, які діють у інтернет-просторі з метою заволодіти чужою персональною інформацією. Відбувається величезна кількість кібер-злочинів, таких як зламвання платіжних засобів, витік персональних даних, що значним чином гальмують розвиток у цій галузі.

Також не можна не відзначити, що в Інтернет просторі присутній недостатній рівень сервісу та комунікації з клієнтами, що також значно впливає на вибір покупцем місця для здійснення покупок.

Більше того, нестабільність національної грошової одиниці по відношенню до долара може суттєво вплинути на ціноутворення товарів, оскільки виходячи на зарубіжні ринки виробляти товар і конкурувати з іншими гравцями може бути дуже важко, а часом зовсім неможливо, не перенісши повністю виробництво на іншу територію.

Але, незважаючи на всі складнощі втілення в життя електронної комерції, перспектив її розвитку в Україні досить багато. Зважаючи на всі негативні аспекти, необхідно обмірковувати шляхи вирішення цих проблем та врегулювати нормативно-правову базу для запобігання кібер-злочинів.

Загалом, можна сказати, що даний ринок характеризується як один із найперспективніших на сьогоднішній день. За рахунок малих витрат на просування товарів, простоти та зручності для покупців – він однозначно буде користуватися попитом і надалі, а також зрештою принесе свої плоди.

Список використаних джерел

1. Цифрова грамотність населення. Звіт за результатами загальнонаціонального опитування. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2625-doslidzenna_2021_ukr.pdf
2. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. №675-VIII/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
3. Про захист прав споживачів: Закону України від 12.05.1991 р. №1023-XII/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#top>
4. Директива Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу про захист прав приватних осіб стосовно обробки персональних даних та про вільний рух таких, від 24 жовтня 1995 року № 95/46 / ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_242

Науковий керівник: А.Д. Мостова, д-р екон. наук, доц.

Є.К. Шналь, студентка

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, Україна

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄС

Європейська інтеграція є однією з найбільш успішних історій сучасного світу, і вона базується на спільних цінностях та ідеалах. Європейські цінності – це сукупність принципів, які визначають спільне бачення подальшого розвитку Європи. Ці цінності були сформульовані як ключові принципи функціонування Європейського Союзу, і вони включають в себе демократію, права людини, свободу, рівність, правовий державний лад, соціальну справедливість, збереження навколишнього середовища тощо.

Демократія є основою європейських цінностей. Європейський Союз – це група держав, які ділять спільні цінності та бачення світу. Це означає, що кожна держава-член має право на свою власну культуру та ідентичність, але вони повинні розділяти спільні цінності та зобов'язання. Наприклад, у ЄС існують вибори до Європейського Парламенту, завдяки чому громадяни мають можливість впливати на процес прийняття рішень.

Світогляд Європейського Союзу ґрунтується на основних цінностях, які є близькими та зрозумілими кожному українцю. Саме вони об'єднують нас з ЄС.

Базові цінності Європейського Союзу – це світоглядні принципи, а саме: повага до людської гідності, свобода, демократія, рівність, верховенство права та повага до прав людини, включно з правами меншин.

1.Повага до людської гідності є джерелом усіх прав і свобод людини. Українці розуміють це дуже добре, тому Євромайдан 2014 року також носив назву Революції Гідності.

2.Свобода – це можливість людини самостійно робити вибір та приймати рішення, які впливають на її життя чи життя суспільства. Невід'ємною складовою свободи є право на безпеку [1].

3.Рівність забороняє будь-яку дискримінацію за будь-якою ознакою. Особлива увага приділяється рівності між чоловіками та жінками, у тому числі в трудових правах. У щоденному житті рівність – це нетерпимість до корупції (адже корупція виникає тоді, коли посадовець використовує службове становище для власної вигоди, що протирічить ідеї рівності всіх громадян), енергоефективність житла (незалежно від статку люди мають жити в теплих оселях), можливості для людей з інвалідністю бути повноцінними членами суспільства, а для жінок – мати такі самі права, як і чоловіки [2].

4.Верховенство права означає, що рішення у державі ухвалюються у відповідності до встановлених правил і процедур. Це також вимагає неупередженої системи правосуддя, яка розв'язує суперечки справедливо, не озираючись на майновий, соціальний чи інший статус особи.

5.Повага до прав людини, включно з правами меншин – визнання того, що всі люди народжуються вільними та рівними у своїх правах. Ці права охоплюють різні сфери.

Європейські цінності мають цілий ряд переваг:

1.Спільна основа: європейські цінності створюють спільну основу для країн, що є членами ЄС, і допомагають зберігати спільний знак якості в питаннях демократії, прав людини і соціальної справедливості;

2.Захист прав людини: європейські цінності забезпечують захист прав людини в Європі, включаючи права на життя, свободу думки, свободу віросповідання та свободу слова;

3.Процвітання: європейські цінності сприяють процвітання, оскільки вони сприяють розвитку сильної економіки, яка забезпечує високу якість життя та добробут громадян;

4.Міжкультурний діалог: європейські цінності забезпечують міжкультурний діалог та співпрацю між країнами, що сприяє підтримці миру та стабільності в регіоні [3].

Цінності ЄС є важливою основою для його функціонування та розвитку. Вони підтримують демократію, права людини, рівність, соціальну справедливість та економічний розвиток. Однак, важливо розуміти, що кожна країна має свої унікальні культурні, історичні та соціально-економічні особливості, які необхідно враховувати.

Загальний висновок про європейські цінності полягає в тому, що вони є важливим компонентом функціонування Європейського Союзу, який базується на принципах демократії, прав людини, рівності та правової держави тощо. Ці цінності відіграють ключову роль у сприянні розвитку інноваційного, стійкого та економічно розвинутого суспільства, а також у забезпеченні миру та стабільності в регіоні та в світі.

Список використаних джерел

1.Базові цінності Європейського Союзу – те, що об'єднує нас з європейцями. URL: <https://voladm.gov.ua/new/bazovi-cinnosti-yevropejskogo-soyuzu-te-scho-obyednuye-nas-z-yevropeycyami/>

2.Шість базових цінностей Європейського Союзу. URL: <https://oda.zht.gov.ua/news/shist-bazovyh-sinnoste-j-yevropejskogo-soyuzu/>

3.Європейська інтеграція ЄС. URL: <https://avangard.od.gov.ua/yevropeyska-ta-yevroatlantychna-intehratsiia/yevropeyska-intehratsiia-yes/>

Науковий керівник: Г.В. Щолокова, канд. політ. наук, доц.

Наукове редагування:

доктор економічних наук, професор І.В. Тараненко
доктор економічних наук, доцент А.Д. Мостова
кандидат політичних наук, доцент, Г.В. Щолокова

Матеріали Круглого столу «Стратегічне управління конкурентоспроможністю в контексті євроінтеграційних процесів»
Маркетингове управління конкурентоспроможністю в умовах глобальних викликів: XIV Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених та студентів.
Університет імені Альфреда Нобеля, Дніпро.
18 квітня 2023 р.
(українською мовою)